

KOPIDA VJERNA ORIGINALU

ODGOVORNA ZA VA DIREKTOR HEAARS

Potpis: [Signature]

DATA: 25. 3. 2019.

Izveštaj o vanjskoj evaluaciji za:

UNIVERZITET u Istočnom Sarajevu

HEAARS broj: **01/3.66-5/18**

Datumi posjete: **12-13.3.2019. godine**

Lokacija: **Istočno Sarajevo**

Komisija za eksternu evaluaciju:

Prof. dr Goran Janjić, predsjednik

Prof. dr Jamila Jaganjac, član

Prof. dr Dražan Kozak, član

Dr Biljana Đukić, član i

Bojan Tešić, član.

Koordinator:

Dr Jugoslav Vuk Tepić

Kriterijumi evaluacije: Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja – ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area - European Association for Quality Assurance in Higher Education, 2015), Kriterijumi za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Republici Srpskoj i BiH, Kriterijumi za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Republici Srpskoj i BiH, Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa Republike Srpske

Sadržaj

1.0 Aplikacija	3
1.1 Informacija o procesu akreditacije	3
1.2 Podaci o visokoškolskoj ustanovi	3
1.3 Podaci o zahtjevu	5
2.0 Eksterna evaluacija	6
2.1 Prethodne aktivnosti	6
2.2 Posjeta visokoškolskoj ustanovi	7
3.0 Mišljenje o ishodu eksterne evaluacije	9
3.1 Ocjena kvaliteta po pojedinačnim kriterijumima	10
3.2 Izvještaj o akreditaciji studijskih programa	19
3.3 Preporuka za akreditaciju	20

1.0 Aplikacija

1.1 Informacija o procesu akreditacije

Prije pristupanja procesu akreditacije Univerzitet u Istočnom Sarajevu je, uvidom u Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske, provjerio ispunjenost preduslova za pripremu aplikacije za akreditaciju. Aplikacija je predata pravovremeno, odnosno, Univerzitet u Istočnom Sarajevu je predao prijavu za reakreditaciju Univerziteta i akreditaciju 12 studijskih programa 30.3.2018. godine Agenciji za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske (dalje: Agencija) koja je zavedena pod brojem protokola Agencije 01/1.66-1/18. Prijava je predata u roku predviđenim prethodnim rješenjem o akreditaciji Univerziteta broj 77/13 od 01.04.2013. godine. Agencija je 26.04.2018. godine aktom broj 01/1.3.66-4/18 zatražila od Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, kao nadležnog organa uprave, provjeru legitimnosti rada ustanove. Ministarstvo je aktom zavedenim pod brojem 01/1.3.66-4-1/18 informisalo Agenciju da su za sve studijske programe koji su predmet recenzije izdata rješenja i dozvole za izvođenje studijskih programa, te da se u Ministarstvu ne vodi nijedan drugostepeni postupak u kojem je žalitelj Univerzitet u Istočnom Sarajevu. Takođe, Agencija je aktom broj 01/1.131-1/18 zatražila od Republičke uprave za inspeksijske poslove Republike Srpske podatke o poslednim inspeksijskim nadzorima koji su vršeni na Univerzitetu. Aktom broj 24.012/9993-143-8/18 je odgovoreno da su sve utvrđene nepravilnosti otklonjene, odnosno da su naložene mjere izvršene u rokovima predviđenim rješenjima republičkih inspektora.

Agencija je 30.03.2018. godine sa Univerzitetom zaključila Ugovor za usluge recenzije studijskih programa u svrhu akreditacije, koje će Agencija izvršiti na osnovu:

- analize usaglašenosti dokumentacije sa zakonskim zahtjevima (legitimnost zahtjeva), kompletnosti dokumentacije u odnosu na propise Agencije, izvještaj o provedenom auditu sa prijedlogom mjera za unapređenje, prema važećim zakonskim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, kao i pravilima evropskih asocijacija u ovoj oblasti i
- recenzije studijskih programa u svrhu akreditacije sa ciljem utvrđivanja usaglašenost sa zahtjevima Standarda i smjernica za obezbjeđenje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja, BiH – RS kriterijuma i procjena usaglašenosti strukture i sadržaja studijskih programa sa utvrđenim izlaznim profilima.

Ugovorom za usluge recenzije studijskih programa u svrhu akreditacije, kao predmet recenzije definisani su sljedeći studijski programi:

- Razredna nastava
- Pravoslavna teologija
- Kineski i engleski jezik i književnost
- Mašinstvo 1. ciklus
- Mašinstvo 2. ciklus
- Medicina
- Stomatologija

- Vokalno instrumentalni
- Poljopriveda
- Saobraćaj
- Hemijsko inženjerstvo i tehnologija
- Pravo.

Ugovorom su definisane obaveze Univerziteta i Agencije kao i povjerljivost svih informacija pruženih u toku postupka recenzije.

Agencija je sprovela postupak odabira članova komisije stručnjaka u skladu sa Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa, te u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske, aktom broj 01/1.5-66-1-6/18 uputila Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH zahtjev sa prijedlogom za imenovanje Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji (dalje: Komisija stručnjaka). Komisija stručnjaka je imenovana rješenjem Agencije za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđenje kvaliteta u BiH broj: 05-33-1-101-6/19 od 12.3.2019. godine u sljedećem sastavu:

Prof. dr Goran Janjić, predsjednik, akademska zajednica u BiH,
Prof. dr Jamila Jaganjac, član, akademska zajednica u BiH
Prof. dr Dražan Kozak, član, međunarodni član
Dr Biljana Đukić, član, privreda i praksa i
Bojan Tešić, član, studentska populacija.

Ugovor za usluge akreditacije sa Univerzitetom u Istočnom Sarajevu potpisan je 30.3.2018. godine i zaveden u protokolu Agencije pod brojem 01/1.66-1/18.

Ugovorom za usluge akreditacije visokoškolske ustanove između Agencije i Univerziteta definisano je da su predmet evaluacije sistem obezbjeđenja kvaliteta visokoškolske ustanove i studijski programi koji su obuhvaćeni postupkom recenzije.

Ugovorom su, pored navedenog, definisane i obaveze Univerziteta i Agencije kao i povjerljivost svih informacija pruženih u toku postupka akreditacije.

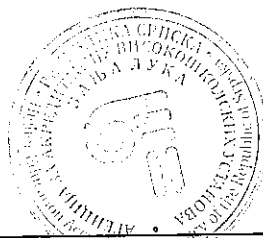
Priprema Komisije, radni sastanci i obuka su obavljani u periodu 7-12.3.2019. godine a posjeta ustanovi je obavljena u periodu 12-13.3.2019. godine.

Koordinator procesa vanjske evaluacije je dr Jugoslav Vuk Tepić, imenovan rješenjem direktora Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske, broj 01/1.4.66-5/18.

1.2 Podaci o visokoškolskoj ustanovi

Naziv, adresa i e-mail adresa institucije	Univerzitet u Istočnom Sarajevu Vuka Karadžića br. 30, Istočno Novo Sarajevo, Istočno Sarajevo univerzitet@ues.rs.ba
Internet adresa	www.ues.rs.ba
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Odluka o izdvajanju visokoškolskih ustanova iz Univerziteta u Sarajevu broj: 02-1188/92 od 14. 09.1992. godine</u> - <u>Odluke o izdvajanju visokoškolskih ustanova iz Univerziteta u Sarajevu (02-1188/92 od 14.09.1992, Univerziteta u Mostaru 02-1187/92 od 14.09.1992. i Univerziteta u Tuzli 02-1186/92 od 14.09.1992)</u> - <u>Odluka o organizovanju univerziteta u Republici Srpskoj broj: 02-1512/93 od 29.12.1993. godine (ovom Odlukom stavljena je van snage Odluka o izdvajanju visokoškolskih ustanova iz Univerziteta u Sarajevu broj: 02-1188/92 od 14. 09.1992. godine)</u>
Poresko-identifikacioni broj (PIB)	PIB 400592530000 JIB 4400592530000
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	01029606
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Republika Srpska (odnosno Narodna skupština Republike Srpske u ime Republike Srpske – Vuka Karadžića br. 2 Banja Luka)
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	<u>Odluka Senata Univerziteta o izboru rektora Univerziteta broj: 01-S-73-XLIV/18 od 22.03.2018. godine</u>
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	<u>Dozvola za rad broj: 07.023-3899/09 od 22.06.2009. godine</u>
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Dozvola za rad van sjedišta za izvođenje studijskih programa na prvom ciklusu studija za Pravo i Poljoprivredu – za rad u Bijeljini broj: 07.023/612-216-4/10 od 01.10.2010. godine</u> - <u>Dozvola za rad van sjedišta Pravnog fakulteta Pale – za rad u Srebrenici (studijski program Pravo) broj: 07.023/612-555-2/10 od 09.11.2010. godine</u> - <u>Dozvola za rad van sjedišta Poljoprivrednog fakulteta Istočno Sarajevo – za rad u Vlasenici (studijski program Šumarstvo) broj: 07.023/612-356-2/10 od 12.10.2010. godine</u> - <u>Dozvola za rad van sjedišta Poljoprivrednog fakulteta Istočno Sarajevo – za rad u Trebinju (studijski program Agromediterranska proizvodnja) broj: 07.023/612-5-2/13 od 21.10.2013. godine</u> - <u>Rješenje o ispunjenosti uslova za rad Pravoslavnog bogoslovskeg fakulteta „Sv. Vasilije Ostroški“ u Foči za rad</u>

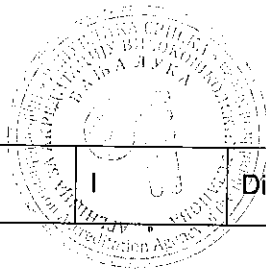
	van sjedišta – za rad u Doboju broj: 07.023/612-364-1/11 od 26.12.2011. godine
Kontakt osoba (za posjetu)	Prorektor za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta prof. dr Dejan Bokonić Koordinator za osiguranje kvaliteta dr Nenad Marković
Broj telefona	057/320-330 i 057/340-464

1.3 Podaci o zahtjevu

U trenutku predaje aplikacije, visokoškolska ustanova je predočila dokumentaciju u štampanom i elektronskom obliku na srpskom jeziku.

Studijski programi koje je visokoškolska ustanova prijavila za akreditaciju, a koji su prije posjete Komisije, u procesu vanjske evaluacije, prošli postupak recenzije:

Programi prijavljeni za akreditaciju		
(popuniti za svaki program koji je prijavljen za eksternu evaluaciju/akreditaciju ili je već prošao recenziju/eksternu evaluaciju prije (re)akreditacije)		Nazivi izlaznih kvalifikacija treba da odgovaraju važećim klasifikacijama zanimanja.
Naziv studijskog programa:	Nivo studija	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija
Razredna nastava	I	Diplomirani profesor razredne nastave
Pravoslavna teologija	I	Diplomirani teolog
Kineski i engleski jezik i književnost	I	Diplomirani profesor kineskog i engleskog jezika i književnosti
Mašinstvo	I	Diplomirani inženjer mašinstva
Mašinstvo	II	Master mašinstva
Medicina	Integrirani	Doktor medicine
Stomatologija	Integrirani	Doktor stomatologije
Vokalno instrumentalni	I	Diplomirani muzički umjetnik
Poljopriveda	I	Diplomirani inženjer poljoprivrede
Saobraćaj	I	Diplomirani inženjer saobraćaja
Hemijsko inženjerstvo i tehnologija	I	Diplomirani inženjer tehnologije

2.0 Eksterna evaluacija

2.1 Prethodne aktivnosti

Nakon pregleda dostavljene dokumentacije za recenziju studijskih programa od strane Agencije, uvidom u Listu domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa konstatovano je da na Listi nema stručnjaka iz svih naučnih oblasti i polja kojima pripadaju studijski programi prijavljeni za recenziju, kao što su studijski programi Kineskog jezika, Pravoslavne teologije i Vokalno instrumentalni studijski program. Agencija je stoga preduzela mjere kako bi se obezbijedili stručnjaci iz svih adekvatnih naučnih oblasti i polja i formirala Listu recenzenata (<http://heaars.com/index.php/sr/lis-r-c-nz-n>) koja je lista otvorenog tipa s ciljem kontinuiranog dopunjavanja. Prilikom odabira recenzenata vođeno je računa da se biraju međunarodno priznati domaći i inostrani univerzitetski nastavnici, naučnici ili umjetnici koji su birani u zvanja u užoj naučnoj oblasti predmetnog studijskog programa kako bi se došlo do što kvalitetnijih recenzentskih izvještaja. Od ukupno 24 recenzenta angažovana za recenzije 12 studijskih programa Univerziteta, 22 recenzenata su bili stručnjaci iz regiona, dok su dva bili domaći stručnjaci. U jednom slučaju, zbog objektivnih razloga, došlo je do zamjene recenzenta.

Svi recenzenti su potpisali izjave o nepostojanju sukoba interesa, ugovore koji ih obavezuju na profesionalno postupanje i trajno čuvanje svih informacija stečenih u postupku recenzije. Recenzenti su na razmatranje dobili popunjene aplikacione obrasce studijskih programa, samoevaluacione izvještaje, brojnu prateću dokumentaciju, Standarde i smjernice za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja, Kriterijume za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Republici Srpskoj i BiH, Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa Republike Srpske, obrazac uputstva za rad recenzenta koji je predstavljao i ček listu recenzenta, kao i obrazac izvještaja o recenziji. Nakon dostavljanja preliminarnog izvještaja, iste je razmatrao stručni kolegijum Agencije i prihvatao izvještaje u prvoj verziji ili eventualno tražio dopunu izvještaja ukoliko nisu bili obuhvaćeni svi zahtjevi kriterijuma i standarda. Izvještaji o recenzijama zavedeni su u Agenciji pod sledećim brojevima:

Studijski program	Broj protokola
Poljoprivreda (1. ciklus)	01/1.3.66-2-7-2/18
	01/1.3.66-2-8-2/19
Razredna nastava (1. ciklus)	01/1.3.66-2-9-2/18
	01/1.3.66-2-10-2/18
Vokalno instrumentalni (1. ciklus)	01/1.3.66-2-11-2/18
	01/1.3.66-2-12-2/18
Hemijsko inženjerstv i tehnologija (1. ciklus)	01/1.3.66-2-13-2/18
	01/1.3.66-2-14-2/18
Mašinstvo (1. i 2. ciklus)	01/1.3.66-2-3-2/18
	01/1.3.66-2-4-2/18
	01/1.3.66-2-4-3/18
Stomatologija (integrisani)	01/1.3.66-2-21-2/18
	01/1.3.66-2-22-2/18

Medicina (integrisani)	01/1.3.66-2-5-2/18
	01/1.3.66-2-6-2/18
Saobraćaj (1. ciklus)	01/1.3.66-2-19-2/18
	01/1.3.66-2-20-2/18
Kineski i engleski jezik i književnost (1. ciklus)	01/1.3.66-2-15-2/18
	01/1.3.66-2-16-2/18
Pravoslavna teologija (1. ciklus)	01/1.3.66-2-2-2/18
	01/1.3.66-2-1-2/18
Pravo (1. ciklus)	01/1.3.66-2-17-2/18
	01/1.3.66-2-18-2/18

Nakon završetka aktivnosti na recenzijama, Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova je svim članovima Komisije dostavila, u elektronskoj formi, materijal na kojem su dokumenti koji definišu proces akreditacije, odnosno zakonski propisi, Pravilnik o akreditaciji i Uputstvo za sprovođenje eksterne evaluacije, standardi i kriterijumi, te Aplikacija visokoškolske ustanove sa pratećim dokumentima, kao i obrasci neophodni za rad Komisije. Posebno su kreirani individualni nalozi na serveru Agencije (<http://heaars.com/cl/login.php>) u kojima su postavljeni pomoćni alati za rad na analizi dokumentacije i liste provjere za pripremu posjete i cjelokupnog rada Komisije, čime je omogućen nesmetan, samostalan i potpuno nezavisan rad na vanjskoj evaluaciji.

Na prvom sastanku, održanom 7.3.2016. godine u organizaciji Agencije i to sa predsjednikom Komisije u prostorijama Agencije a sa ostalim članovima putem internet naloga za rad u postupcima vanjske evaluacije, Komisija je utvrdila metodologiju rada i između ostalog usaglasila, poštujući akte Agencije i sve relevantne propise u Republici Srpskoj i BiH, da svaki član komisije ima obavezu da na osnovu analizirane dokumentacije visokoškolske ustanove elektronski popuni obrazac individualne kontrolne liste koja služi kao podsjetnik članu Komisije sa pitanjima, zapažanjima i zahtjevima za dodatne dokumente za posjetu ustanovi. Na istom sastanku su dogovorene sve pojedinosti rada, usaglašeno zajedničko razumijevanje zahtjeva standarda i kriterijuma, nakon čega je Komisija usaglasila Plan i program posjete visokoškolskoj ustanovi koji je Prilog 2 ovog izvještaja, a predviđa posjetu u trajanju od tri radna dana (uključujući i pripremne, radne i sastanke obuke Komisije) u skladu sa Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa. Takođe, Komisija je potpisala i individualne izjave o nepostojanju sukoba interesa. Prije posjete Komisije za eksternu evaluaciju, rukovodstvo i predstavnici službi Univerziteta u Istočnom Sarajevu su upoznati sa detaljima i tokom predstojeće posjete, te im je blagovremeno dostavljen Plan i program posjete koji je usaglašen sa predstavnicima visokoškolske ustanove te je dogovoren način pristupa i rada Komisije. Predmet eksterne evaluacije je visokoškolska ustanova i to kroz procjenu obavljanja osnovne djelatnosti u odnosu na stepen ispunjenosti Kriterijuma za akreditaciju visokoškolske ustanove u Republici Srpskoj i BiH i relevantnih Evropskih standarda i smjernica za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju te kroz procjenu studijskih programa u odnosu na Kriterijume za akreditaciju studijskih programa u Republici Srpskoj i BiH, kao što je navedeno u Aplikaciji za akreditaciju Univerziteta u Istočnom Sarajevu.

Komisija je održala drugi radni sastanak 11.3.2019. godine, prije zvaničnog protokola posjete Univerzitetu u Istočnom Sarajevu, na kome je detaljno razmotren tok posjete, usaglašen fokus na pojedina pitanja, analizirani specifični utisci nakon analize Plana aktivnosti/unapređenja po Kriterijumima za akreditaciju visokoškolske ustanove Univerziteta u Istočnom Sarajevu (period 1.4.2013. do 1.4.2018. godine) i pregleda aplikacije visokoškolske ustanove, način vođenja razgovora, usaglašavanje stavova na osnovu pojedinačnih lista provjere, kao i druga pitanja od važnosti za profesionalan rad Komisije. Posebna pažnja

je posvećena izvještajima o recenziji prijavljenih studijskih programa i izvještajima o unapređenju za svaki studijski program.

2.2 Posjeta visokoškolskoj ustanovi

Komisija je u skladu sa Uputstvom za sprovođenje eksterne evaluacije razgovarala sa sljedećim timovima: rukovodstvom, timom za kvalitet i samoevaluaciju, zaposlenim u Kancelariji Prorektora za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta i koordinatorima za međunarodnu saradnju, predstavnicima studentske službe, pravne službe, računovodstva i biblioteke, predstavnicima svršenih studenata svih ciklusa, predstavnicima iz privrede i prakse kao sadašnjim i budućim poslodavcima, predstavnicima rukovodstva fakulteta i akademskog osoblja svih studijskih programa koji su bili pregledani tokom akreditacije i predstavnicima studenata sa različitih godina sa studijskih programa koji se trenutno izvode, i različitih ciklusa, koji su bili pregledani tokom akreditacije. Planom posjete je utvrđen vremenski okvir rada, posjete različitim lokacijama na kojima djeluje visokoškolska ustanova kao i grupe za razgovor, o čemu je sačinjen i ovjeren spisak sa svim navedenim učesnicima, a isti je dostupan u arhivi Agencije, dosije Univerzitet u Istočnom Sarajevu.

Tokom prvog dana posjete, 12.3.2019. godine održan je uvodni sastanak sa proširenim rektorskim kolegijumom ustanove na kojem su se predstavili članovi Komisije i ukratko iznijeli metodologiju rada, a zatim su uslijedili sastanci sa drugim grupama za razgovor, kako je Planom posjete predviđeno i to kako slijedi:

- menadžment visokoškolske ustanove,
- tim za kvalitet i tim za pripremu samoevaluacionog izvještaja,
- predstavnici studentskih službi, biblioteka, pravne službe Univerziteta, računovodstva Univerziteta,
- predstavnici Odjeljenja za međunarodnu saradnju Univerziteta,
- dekanima, prodekanima, sekretarima, šefovima finansija, voditeljima studijskih programa, akademsko osoblje studijskih programa saobraćaj, pravo, mašinstvo (prvi i drugi ciklus), medicina i stomatologija te studenti svih godina studija. Ukupan broj osoba sa kojima je razgovarano tokom prvog dana je 77 (zavedeno u Arhivi Agencije, dosije Univerzitet u Istočnom Sarajevu, originalne liste učesnika 1-6)

Tokom drugog dana posjete razgovaralo se sa:

- dekanima, prodekanima, sekretarima, šefovima finansija, voditeljima studijskih programa, akademskim osobljem studijskih programa hemijsko inženjerstvo i tehnologija, kineski i engleski jezik, poljoprivreda, vokalno-instrumentalni studijski program, pravoslavna teologija i razredna nastava te studentima svih godina studija. Ukupan broj osoba sa kojima je razgovarano tokom drugog dana je 97 (zavedeno u Arhivi Agencije, dosije Univerzitet u Istočnom Sarajevu, originalne liste učesnika 7-16).

Nakon održanih sastanaka i obavljenih razgovora, članovi Komisije su na kraju svakog razgovora održali interni sastanak na kome su iznijeli individualna zapažanja i utiske sa pojedinih sastanaka, komentarisali dobijene informacije i analizirali rad komisije. Tokom diskusije svi članovi Komisije su se složili da su stekli utisak da se rukovodstvo Ustanove zalaže za što efikasniji pristup organizaciji administrativnih službi pa je često jedna osoba angažovana na više različitih pozicija ili u više timova, kao što je slučaj sa

međunarodnom saradnjom i kancelarijom za kvalitet. O ovim zapažanjima date su i posebne preporuke u nastavku izvještaja.

Obilazak resursa i ukupan rad Komisije obilježen je specifičnom organizacijom Univerziteta, odnosno činjenicom da se nastava izvodi u 10 centara za visoko obrazovanje Univerziteta, rasprostranjenih u isto toliko gradova, tako da je obilazak prostorija u kojima se odvija nastava, računarskih sala, laboratorija, biblioteka i studentskih službi, opredijelio Komisiju da istovremeno radi na 3 lokacije (Foča, Pale, Istočno Sarajevo). Studijski programi i grupe za razgovor vezane za njih a koji se izvode van navedenih lokacija, dolazile su na jednu od ove tri lokacije i putem internet linka i prezentacija pokazivali resurse zahtijevane od strane Komisije.

Nakon obilaska svih prostorija ustanove Komisija je zaključila da se radi o veoma dobroj funkcionalnoj organizaciji prostorija i zavidnom nivou kapaciteta. Svi detalji i pravni dokazi o ispunjenosti zakonskih uslova za organizovanje i rad univerziteta su prezentovani u dokumentaciji dostavljenoj u aplikaciji za akreditaciju. Kraj radnog dijela posjete (razgovori, obilasci i analize) bio je posvećen planovima i dogovoru o načinu prezentacije Preliminarnog izvještaja, ali i pojašnjavanja određenih organizacionih pitanja u radu službi Univerziteta. Nakon obavljenih razgovora prema ranije utvrđenom rasporedu članovi Komisije su održali interni sastanak na kojem su usaglasili sadržaj i smjernice preliminarne izvještaja sa procjenom stanja i preporukama za unapređenje, kojim je naglašeno saopštavanje dobrih i slabih strana, te osnovnih preporuka za unapređenje po svakom kriterijumu ponaosob.

Posljednjeg dana posjete, 13.3.2019. godine, na kraju svog boravka na Univerzitetu, Komisija je usmeno prezentovala predstavnicima službi i upravi Univerziteta Preliminarni izvještaj o vanjskoj evaluaciji, o čemu je sačinjen audio zapis u trajanju od 1,5 časova (dostupan u Arhivi Agencije, dosije Univerzitet u Istočnom Sarajevu).

3.0 Mišljenje o ishodu eksterne evaluacije

Eksterna evaluacija je urađena provjerom nivoa ispunjenosti zahtjeva ESG standarda, Kriterijuma za akreditaciju visokoškolskih ustanova i Kriterijuma za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija.

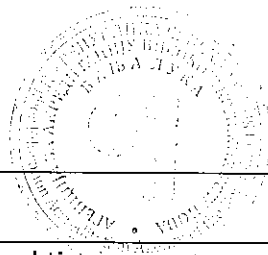
Kriterijumi za ocjenu nivoa ispunjenosti zahtjeva:

Nivo I – nema dokaza ili postoje djelimični, nepouzdana dokazi ispunjenja zahtjeva (potpuno novo ili strano u organizaciji),

Nivo II – zahtjev je planiran, postoji samo na papiru i/ili djelimično sproveden,

Nivo III - zahtjev je planiran, sproveden i prate se efekti,

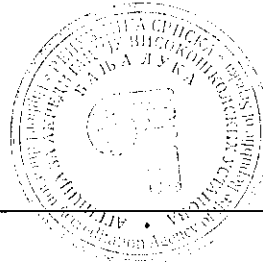
Nivo IV– zahtjev je planiran, sproveden, prate se efekti, sa/bez uvođenja stalnih prilagođavanja i poboljšanja na osnovu poređenja sa najboljima.

I	VŠU ne ispunjava zahtjev
II	VŠU djelimično ispunjava zahtjev
III	VŠU pretežno ispunjava zahtjev
IV	VŠU u potpunosti ispunjava zahtjev

3.1 Ocjena kvaliteta po pojedinačnim kriterijumima

<p>A.1 Politika osiguranja kvaliteta</p> <p>Zahtjevi ESG standarda 1.1 i RS/BiH kriterijuma T.1.1, T.1.2, T.1.3, T.1.4, T.1.5, T.1.6</p> <p>Dobre strane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrađeni su i usvojeni svi bitni strateški dokumenti: Startegija razvoja 2015-2020 (sa akcionim planovima), Strategija ljudskih resursa, Strategija internacionalizacije i Strategija komunikacije sa javnošću. 2. Univerzitet u Istočnom Sarajevu posjeduje dokument Politika osiguranja kvaliteta donešen od strane Senata 2011. godine. 3. Politika osiguranja kvaliteta obuhvata cjelokupnu dokumentaciju Univerziteta koja se odnosi na unapređenje kvaliteta rada svih specifičnih segmenata u nastavnom, istraživačkom i umjetničkom, kao i u logističkim sektorima 4. Usvojeni su i drugi bitni dokumenti osiguranja kvaliteta nižeg nivoa kojima su definisani ciljevi, tijela i procesi osiguranja kvaliteta na Univerzitetu.

Slabe strane:

1. Fakulteti nemaju sopstvene strategije razvoja ili barem akcijske planove
2. Prodekani za NIR su ujedno i ERASMUS koordinatori, što nije najbolje rješenje u smislu dosad realizovane odlazne mobilnosti nastavnika i studenata.

Preporuke za unapređenje:

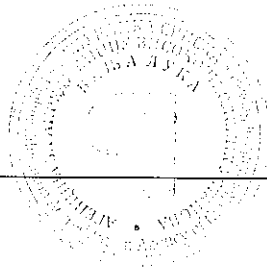
1. Izraditi podstrategije ili barem akcijske planove članica Univerziteta, koji bi dali jasnije smjernice u kojem pravcu se pojedini fakulteti žele dalje razvijati u sklopu postojeće Strategije Univerziteta (sa jasno definisanim svojim specifičnim ciljevima razvoja).
2. Preporučuje se imenovanje kontakt osoba (koordinatora) za međunarodnu saradnju na fakultetima na kojima to još nije urađeno i vršiti pojačano promovisanje ERASMUS i drugih programa mobilnosti. Nastavnici bi se kroz ostvarene mobilnosti bolje umrežili i ostvarili pristup laboratorijskoj opremi što bi pomoglo objavljivanju radova u časopisima sa boljim impakt faktorom.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I	II	III	IV
---	----	-----	----

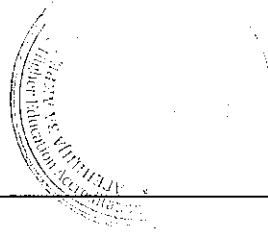
A.2 Izrada i odobravanje programa

Zahtjevi ESG standarda 1.2 i RS/BiH kriterijuma T.2.1, T.2.2

Dobre strane:

1. Postupak predlaganja i usvajanja studijskih programa propisan je dokumentom u kojem su precizirane odgovornosti i ovlaštenja, pregled zapisa i svih drugih bitnih elemenata vezanih za datu temu.
2. Povezanost sa Strategijom razvoja 2015-2020 uočava se putem strategijskog cilja 3 (održivost studijskih programa) i operativnih ciljeva po BSC perspektivama.
3. Izlazne kvalifikacije usklađuju se sa obrazovnim ciljevima studijskih programa i Pravilnikom o listi strukovnih, akademskih i naučnih zvanja (Ministarstvo prosvjete i kulture, Republika Srpska). Sve kvalifikacije, pored gore navedenih propisa, daju se u skladu sa Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini.
4. Proces razvoja studijskih programa je detaljno opisan u skladu sa dokumentima koji taj proces regulišu, istima je obezbijeđen pristup putem njeb stranice Univerziteta.
5. Pripremljen je Pravilnik o ECTS bodovima i silabusima, dostavljen na uvid, ali još uvijek nije formalno usvojen.
6. Ishodi učenja su prikazani na nivou studijskih programa i predmeta
7. Univerzitet je ovaj postupak razradio i putem specifičnog dokumenta Postupak predlaganja i usvajanja studijskih programa.
8. Nastavno naučno, odnosno umjetničko nastavno vijeće fakulteta i akademija (ili timovi za razvoj studijskih programa) razvijaju nove studijske programe na način koji podrazumijeva izradu elaborata o opravdanosti njihovih izvođenja, prilikom čega taj elaborat treba da sadrži: dokaz o postojanju opšte društvene potrebe za izvođenjem takvog studijskog programa, trajanje, nastavni plan i program, titulu koja se stiče završetkom, dokaze o obezbjeđenosti sredstava za rad, isplativost pokretanja takvog studijskog programa i ostalo.
9. Mišljenja o studijskim programima se prikupljaju interno od studenata, eksterni učesnici su obuhvaćeni Analizom poslodavaca (2017) i njihovim zadovoljstvom diplomiranim studentima. Većina preporuka prethodne akreditacije je provedena.
10. Univerzitet po potrebi sprovodi interne provjere kojima analizira postojeće stanje i predlaže preporuke za poboljšanje funkcionisanja studijskih programa (postoji usvojen Postupak interne provjere kvaliteta).

Slabe strane:

1. Na određenim predmetima studijskih programa prijavljenih za akreditaciju ishodi učenja nisu mjerljivi.
2. Ne postoji pravilnik o računanju ECTS bodova na nivou Univerziteta.
3. Ne postoji pregled predmeta koji se mogu slušati na engleskom jeziku po studijskim programima.
4. Nema evidencije u kojoj mjeri su na tijelima fakulteta razmatrana i uzeta u obzir dobijena mišljenja provedene analize poslodavaca i analize o zaposlenosti.
5. U izradi studijskih programa nisu učestvovali predstavnici privrede i prakse. Predstavnici Univerziteta su naveli da su konsultovali predstavnike privrede i prakse, usmeno, ali bez bilo kakvih dokumenata.

Preporuke za unapređenje:

1. Na predmetima u okviru plana i programa određenih studijskih programa potrebno je bolje definisati ishode učenja sa aspekta mjerljivosti. Prethodno održati obuku vezanu za izradu ishoda učenja.
2. Potrebno je usvojiti Pravilnik o računanju i dodjeljivanju ECTS bodova na nivou Univerziteta
3. Konsultovati predstavnike privrede i prakse pri izradi studijskih programa, što je potrebno dokumentovati.
4. Studente angažovati da aktivno učestvuju u izradi studijskih programa, a ne samo pasivno prisustvuju sjednicama Naučno nastavnog vijeća..
5. Razmisliti o izradi brošure sa svim predmetima koji se mogu slušati na engleskom jeziku po studijskim programima pojedinih organizacionih jedinica što bi uticalo na povećanje mobilnosti.
6. Nema evidencije u kojoj mjeri su na tijelima fakulteta razmatrana i uzeta u obzir dobijena mišljenja provedene analize poslodavaca i analize o zaposlenosti svršenih studenata.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I

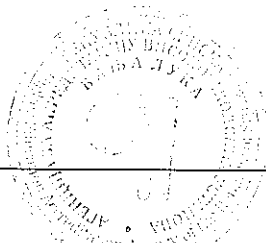
II

III

IV

A.3 Učenje, podučavanje i provjera znanja usmjereni na studenta

Zahtjevi ESG standarda 1.3 i RS/BiH kriterijuma T.3.1, T.3.2, T.3.3

Dobre strane:

1. U dokumentu Pravila studiranja jasno je definisano na koji način se vrši postupak ocjenjivanja studenata, metode i kriterijum ocjenjivanja i način žalbenog postupka ukoliko student nije zadovoljan ocjenom prikom ispita.
2. Postoji strategija razvoja Univerziteta za period 2015-2020 godina. Strategija je prezentovana komisiji, ciljevi su jasno definisani sa programima realizacije. Sa strategijom razvoja Univerziteta-fakulteta upoznato je nastavno i nestavno osoblje. Postoje dokazi da su studenti učestvovali na NNV i senatu kao delegati i da su formalno učestvovali u strategiji razvoja.
3. Jasno prikazana dobro razvijena međunarodnja saradnja kroz razmjenu studenata. Tako npr. svaki student u toku školovanja ima mogućnost da najmanje jednom od šest ili dvanaest mjeseci boravi na stipendijskom boravku u Kini što je posebna satisfakcija studentima za bolji rad i učenje. Takođe, pozitivno je što fakultet u saradnji sa Hanbanom, kineskom nacionalnom kancelarijom za učenje kineskog jezika, ima potpisan sporazum o razmjeni nastavnog osoblja, na osnovu čega dva profesora iz Kine održavaju predavanja tokom sve četiri godine studija na predmetima koji nose više ECTS bodova.
4. Studenti imaju svoje predstavnike u svim tijelima na Univerzitetu koji učestvuju u donošenju odluka
5. Studentske ankete se redovno provode elektronskim putem nakon završetka svakog semestra
6. Akademske osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivisano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata.
7. Studenati su uključeni u određen broj istraživačkih projekata (međunarodnim i domaćim)
8. Univerzitet je u procesu uspostavljanja Kancelarije za razvoj karijere.

Slabe strane:

1. Studenti nisu učestvovali u izradi ECTS bodova u dovoljnoj mjeri.
2. Studenti su prilikom grupnog razgovora izjavili da nisu upoznati sa razvojem strategije Univerziteta-fakulteta i da bi bilo dobro da preko svojih predstavnika na neki način budu više upoznati sa definisanim ciljevima i strategijom razvoja za dalji rad Univerziteta – fakulteta.
3. Mali broj nastavnog osoblja VŠU od ukupnog broja učestvuje u dodatnim usavršavanjima u inostranstvu.
4. Nije definisan postupak na koji način i kada se vrši razgovor prodekana za nastavu i studenta koji napušta VŠU

Preporuke za unapređenje:

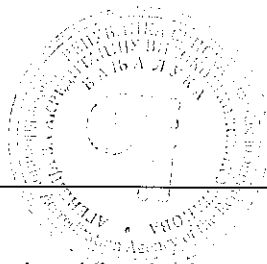
1. Razmisliti o izradi Pravilnika o nagrađivanju nastavnika i saradnika s najvišom ocjenom studentske ankete u prethodnoj akademskoj godini, i kontinuirano dodjeljivati priznanja,
2. Uključiti studente u odlučivanje o bodovanju pojedinih predmeta.
3. Obezbijediti na neke od načina da svi zainteresovani studenti budu upoznati sa strategijom razvoja i da predstavnici studenata budu uključeni u samu izradu strategije a ne samo da budu saglasni sa već izrađenom startegijom budućeg razvoja i unapređenja kvaliteta kako Univerziteta tako i fakulteta.
4. Motivisati nastavno osoblje kroz neki vidi stimulacije da se više odazivaju na razmjenu i ako je barijera nedovoljno poznavanje stranog jezika organizovati kurseve na fakultetu da bi se lakše nastavno osoblje odlučilo na dodatno usavršavanje.
5. Izraditi dokument, proceduru koji će jasno definsati posupak aktivnosti prodekana za nastavu u slučaju zahtjeva studenta za napuštanje VŠU.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I	II	III	IV
---	----	-----	----

A.4 Opis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikacija

Zahtjevi ESG standarda 1.4 i RS/BIH kriterijuma T.4.1, T.4.2, T.4.3

Dobre strane:

1. Upis studenata vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterijuma koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa, odnosno, upis na odgovarajući ciklus studija vrši se u skladu sa članom 5. i 6. Zakona o visokom obrazovanju, čl. 82. do 86. Statuta Univerziteta u Istočnom Sarajevu, čl. 8, 9 i 10. Pravila studiranja na prvom ciklusu studija Univerziteta u Istočnom Sarajevu, čl. 6. do čl. 16. Pravila studiranja na drugom ciklusu studija Univerziteta u Istočnom Sarajevu i čl. 11. do 19. Pravilnika o studiranju na doktorskim studijama i sticanju zvanja doktora nauka Univerziteta u Istočnom Sarajevu .
2. Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, nivo, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.
3. U dokumentu Pravila studiranja jasno je definisana organizacija studiranja, trajanje studija, uslovi upisa, struktura studijskog programa, organizacija nastave, opredjeljivanje za izborne predmete i evidencije, upis nove studijske godine, obnova studijske godine, evidencija nastave, ovjera semestra godine, evaluacija nastave, pravila statusa studenta i sl.
4. Zakonom o visokom obrazovanju i internim aktima Univerziteta i fakulteta jasno je definisana procedura sticanja i priznavanja kvalifikacija. Regulisani su postupci i načini analize upisa studenata i praćenje napredovanja studenata. Za studijski program postoji dodatak diplomi, na srpskom i engleskom jeziku, što je jako dobro prihvaćeno od strane poslodavaca.
5. Prilikom posjete upoznati smo da dosta svršenih studenata-diplomaca učestvuje u izmjenama i dopunama nastavnog programa, da pomažu mlađim kolegama na razne načine prilikom studiranja, zapošljavanja kao i u pozitivnim iskustva koja stiču prilikom rada.
6. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima.

Slabe strane:

1. Mala prohodnost studenata iz prve u drugu godinu na pojedinim studijskim programima.
2. Procedure nisu dovoljno informatički podržane, nedovoljan nivo usluge putem elektronskih servisa univerziteta.
3. Navedeno je u izvještaju i prikazano prilikom posjete da diplomirani profesori kineskog i engleskog jezika i književnosti može da predaje samo engleski jezik u osnovnoj devetogodišnjoj školi i da prevodi sa engleskog na kineski jezik i sa kineskog na engleski jezik.

Preporuke za unapređenje:

1. Dodatnom nastavom na predmetima koji su usko grlo pri prielazu iz prve na drugu godinu pokušati povećati prohodnost kroz studij i smanjiti *drop out* koji na nekim studijskim programima iznosi i više od 50%.
2. Uvesti dodatne servise preko informacionog sistema Univerziteta u cilju veće automatizacije na liniji student-ustanova.
3. Potrebno je dopuniti program nastave i uvesti predmete koji će omogućiti studentima kada budu završili osnovne studije kineskog i engleskog jezika i književnosti da mogu da predaju i u srednjim školama i eventualno da steknu još neke dodatne sposobnosti koje će im omogućiti veći spektar zapošljavanja.
4. Potrebno je organizovati Alumni grupu fakulteta i omogućiti im da imaju svoju stranicu na sajtu fakulteta kako bi saradnja izmedju diplomiranih i studenata na najbolji mogući način bila iskorištena.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I

II

III

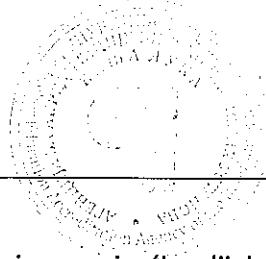
IV

A.5 Ljudski resursi

Zahtjevi ESG standarda 1.5 i RS/BIH kriterijuma T.5.1, T.5.2, T.5.3, T.5.4, T.5.5

Dobre strane:

1. Univerzitet je pristupio Evropskoj povelji i kodeksu za istraživače, izradio je Strategiju ljudskih resursa za istraživače, ispunio potrebne kriterije i dobio logo "HR excellence in research".
2. Visokoškolska ustanova ima definisanu Strategiju ljudskih resursa sa jasnim i transparentnim kriterijumima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijumima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.
3. Nastavnici su veoma otvoreni za konsultacije sa studentima
4. Profesionalno usavršavanje i napredovanje uređeno je Kodeksom profesionalne etike
5. Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.

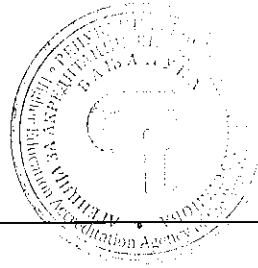
Slabe strane:

1. Nivo NIR je na relativno niskom nivou, najvećim dijelom zbog zakonske regulative kojom su propisani uslovi potrebni za izbor u naučna zvanja sa dosta niskim kriterijima.
2. Ne postoji uspostavljen sistem nagrađivanja najboljih istraživača.

Preporuke za unapređenje:

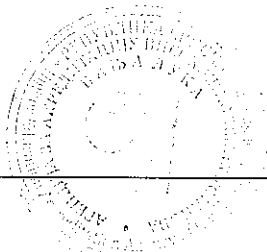
1. Predlaže se donošenje Pravilnika kojim bi se propisalo nagrađivanje najboljih istraživača na pojedinim fakultetima u datoj akademskoj godini prema ostvarenim rezultatima, i još posebno naučnika s najboljim rezultatom ostvarenim u toj godini od strane Rektora. Slično priznanje može se dodijeliti i istraživaču koji je realizirao najveći projekt u prethodnoj godini.
2. Izraditi katalog kompetencija istraživača katedri/zavoda pojedinih fakulteta, koji bi na jednom mjestu dao podatke o ljudskim potencijalima, opremi u laboratorijima i uslugama koje se mogu ponuditi zajednici, tržištu odnosno privrednim subjektima, posebno u STEM (Science in Technology, Engineering. and Mathematics) području.
3. Razmisliti o investiranju određenih sredstava za raspisivanje konkursa za interne projekte na nivou Univerziteta u kategorijama kojim bi se podsticali mladi istraživači, istraživači koji saraduju s privredom i multidisciplinarna i interdisciplinarna istraživanja.
4. Nastavnici Fakulteta bi trebali objavljivati naučne radove u međunarodnim časopisima indeksiranim u bazama poput Scopus i/ili Web of Science. Na taj način bi se obezbijedila veća vidljivost njihovih istraživanja, i povećao h-indeks autora i broj citata.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV
A.6 Resursi za učenje i podrška studentima				
Zahtjevi ESG standarda 1.6 i RS/BiH kriterijuma T.6.1, T.6.2, T.6.3, T.6.4, T.6.5				

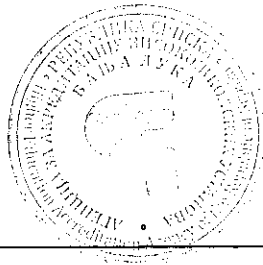
Dobre strane:

1. Anketiranje studenata o kvalitetu studija, studijskih programa, nastavnog osoblja se vodi redovno i uvedena je praksa da svi studenti trebaju da popune anketu na kraju drugog semestra ili jednom u toku školske godine.
2. Na osnovu uvida u stanje mobilnosti studenata i činjenice da im je odlazak na studije van granica BiH jedna od najboljih praksi tokom studiranja shvatili smo da su studenti zadovoljni podrškom koju dobijaju od strane fakulteta i samih profesora prilikom odlazaka.
3. Fizički resursi VŠU su za svaku pohvalu, prostor u kome se odvijaju predavanja i vježbe su na izuteno visokom nivou, svaki kabinet posjeduje svu neophodnu informatičku opremu.
4. Univerzitet je u dovoljnoj mjeri, na većini objekata, prilagođen osobama sa invaliditetom.
5. Određen broj kabineta je opremljen sa pomagalicama neophodnim za normalno slušanje predavanja osoba sa invaliditetom.
6. Fakultet organizuje značajnu regionalnu naučnu konferenciju svake godine, a postoji i studentska konferencija, koja studentima omogućava izlaganje i objavljivanje naučnih radova. Ona predstavlja dobru platformu za unapređenje angažovanosti studenata u naučno istraživačkom radu. Fakultet je izdavač stručnih i naučnih publikacija u poslednjih nekoliko godina.
7. Na Univerzitet su uložena značajna sredstva u opremanje laboratorija i učioničkog prostora, te prostora za smještaj studenata.
8. Određen broj kabineta je opremljen sa pomagalicama neophodnim za slušanje predavanja osobama sa invaliditetom
9. Proširene su mogućnosti IIS-a novim modulima, čime je omogućeno brže prikupljanje podataka o bitnim indikatorima
10. Pojedini fakulteti intenzivno rade na premanju i nabavci neophodne opreme. Studenti rade u odličnim uslovima.

Slabe strane:

1. Na Univerzitetu se ne primjenjuje neka od platformi za e-komunikaciju nastavnika sa studentima.
2. Manji broju fakultetskih biblioteka ne primjenjuje softver za evidentiranje knjiga i njihovog zaduženja.
3. Na Univerzitetu postoji licenciran antiplagijatorski softver, ali postojećom licencom koja dozvoljava 1800 provjera u trogodišnjem periodu nije moguće izvršiti provjeru na plagijat svih završnih radova I i II ciklusa
4. Ukupan broj bibliotečkih jedinica i različitih naslova iz kojih se izvodi nastavni proces na studijskim programima Univerziteta nije moguće dobiti od pojedinih biblioteka.
5. Uzmemo li u obzir da nisu svi studenti u mogućnosti da učestvuju u razmjeni studenata, da provedu određeni period van BiH neophodno je da se poveća saradnja sa privrednim subjektima, turističkim organizacijama, školama i drugim institucijama u BiH gdje svi studenti mogu da obavljaju praksu i proširuju svoje znanje.
6. Web stranica ne posjeduje prikaz na bilo kom drugom jeziku osim na srpskom. Prikaz stanja o međunarodnoj saradnji je jak loš i skoro da ništa ne prikazuje. Spisak nastavnog osoblja na sajtu pojedinih fakulteta nije prikazan kao ni njihove biografije.
7. Radovi se objavljuju bez obaveze da se izvrši detekcija plagijata samih radova.

Preporuke za unapređenje:

1. Obezbijediti platformu tipa *Moodle* ili *Merlin* za e-komunikaciju nastavnika sa studentima, gdje se mogu stavljati svi nastavni materijali, seminarski zadaci, rezultati ispita, i sl. Na taj način bi se riješilo npr. javno objavljivanje rezultata ispita na internetu s imenom i prezimenom studenta što je protivno GDPR smjernicama, i bilo bi vidljivo samo studentima s ulaznim podacima.
2. Poboljšati proces evidentiranja knjiga u bibliotekama i svim bibliotekama omogućiti pristup namjenskom softveru,
3. Fakultet posjeduje server za detekciju plagijata i ima sve uslove da definiše pravilnikom obaveznu provjeru svih radova koji se objavljuju u međunarodnim časopisima isto kao što se radi i sa doktorskim disertacijama.
4. Razmisliti o otvaranju psihološkog savjetovališta za studente.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I

II

III

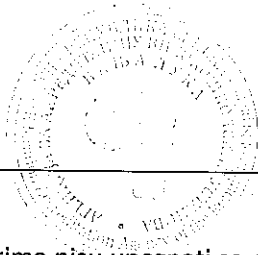
IV

A.7 Upravljanje informacijama

Zahtjevi ESG standarda 1.7 i RS/BiH kriterijuma T.7.1

Dobre strane:

1. Stalno se radi na razvoju postojećeg Integrisanog informacioni sistema (isti je u 2018. godini proširen modulom "Kadrovski karton" koji služi za prikupljanje, analizu i evaluaciju istraživačkih i umjetničkih rezultata nastavnika i saradnika).
2. Organizuju se besplatne obuke administrativnog osoblja kroz različite seminare koji se organizuju u rektoratu Univerziteta i na ostalim univerzitetima u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini. Računovođe i bibliotekari posjećuju različite vrste edukativnih seminara na kojima unaprjeđuju svoje kompetencije,
3. Informacioni sistem (IS) Univerziteta u Istočnom Sarajevu u funkciji je od kraja 2002. godine. Jedinstveni IS se koristi na svim organizacionim jedinicama Univerziteta
4. Od akademske 2009/10 studentske ankete se sprovode elektronski, uz korišćenje postojećih podataka o studentima, nastavnicima i predmetima iz baze podataka IS.
5. Veći broj indikatora obezbjeđenja kvaliteta koje je Univerzitet odabrao da prati može se dobiti iz univerzitetskog integrisanog informacionog sistema

Slabe strane:

1. Studenti na pojedinim fakultetima nisu upoznati sa rezultatima ankete.
2. Informacije koje se dobijaju od Zavoda za zapošljavanje o zapošljavanju svršenih studenata su nedovoljne za dobijanje svih bitnih informacija (npr. prosječno vrijeme čekanja na posao za svršene studente po studijskim programima, da li rade u struci i sl.).

Preporuke za unapređenje:

1. Potrebno je da se u okviru uspostavljenog sistema obezbjeđenja kvaliteta ugradi obaveza upoznavanja studenata sa rezultatima ankete.
2. Raditi na razvoju univerzitetskog integrisanog informacionog sistema sa ciljem stvaranja mogućnosti da se iz njega mogu dobiti svi bitni indikatori kvaliteta (barem 11 indikatora propisanih za praćenje od strane Univerziteta)
3. U narednom periodu raditi na dobijanju detaljnijih informacija o zapošljavanju svršenih studenata po studijskim programima.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I

II

III

IV

A.8 Informisanje javnosti

Zahijevi ESG standarda 1. 8 i RS/BiH kriterijuma T.8.1, T.8.2, T.8.3

Dobre strane:

1. Usvojena je Strategija komunikacije sa javnošću
2. Za odnose sa javnošću Univerzitet koristi web stranicu, društvene mreže, različite brošure za promociju studijskih programa i usluga koje mogu pružiti privrednim subjektima i drugim zainteresovanim snagama.
3. Univerzitet u Istočnom Sarajevu je u periodu od 2012. do 2017. godine na Vebometriks rang listi univerziteta sa 14 662 mjesta skočio na 6186. mjesto i prema ovoj listi trenutno je deveta visokoobrazovna ustanova u BiH.
4. Broj pregleda na web stranici izuzetno povećan
5. U informisanju se koriste društvene mreže (fejsbuk, instagram), brošure, web stranice, videomaterijal

Slabe strane:

1. Osnovne informacije o Univerzitetu na njegovom sajtu, a i o većini studijskih programa na sajtovima fakulteta date su samo na srpskom jeziku.
2. Pojedini fakulteti neredovno ažuriraju svoje web stranice

Preporuke za unapređenje:

1. Osnovne informacije o Univerzitetu, fakultetima i studijskih programa dati, pored srpskog i na engleskom jeziku u cilju povećanja međunarodne vidljivosti i dolazne mobilnosti.
2. Obavezati Univerzitet i/ili Fakultete na izdavanje Godišnjeg izvještaja o svim postignućima u prethodnoj godini (po mogućnosti i na engleskom jeziku), kako bi se postigla veća vidljivost mogućnosti i rezultata široj zainteresiranoj javnosti.
3. Redovno ažurirati web stranice fakulteta

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I	II	III	IV
---	----	-----	----

A.9 Stalno praćenje i periodična revizija programa

Zahtjevi ESG standarda 1.9 i RS/BIH kriterijuma T.9.1, T.9.2, T.9.3

Dobre strane:

1. Praćenje i revizija studijskih programa vrši se periodično, različitom dinamikom na posjećenim fakultetima, a sa ciljem da se osigura postizanje postavljenih ciljeva i ispunjavanje potreba studenata i društva.
2. Godine 2014. izvršena je Analiza nezaposlenih diplomiranih studenata, a 2017. godine Analiza poslodavaca. Eksterna komunikacija i dobijanje povratnih informacija od vanjskih učesnika, bilo poslodavaca, zaposlenih bivših studenata – Alumni, partnera, često se ostvaruje i drugim načinima (direktnom komunikacijom tokom razgovora, kontakata putem aktivnosti na osnovu potpisanih sporazuma, konsultacija koje se održavaju po pozivu, a za šta su dostavljeni linkovi na održane konsultacije ili omogućen uvid u dokumentaciju).
3. Kada su u pitanju mišljenja studenata i dobijanje povratnih informacija internog karaktera, kao i interne provjere, ovo je već uhodana procedura i postupak koji dobro funkcioniše.

Slabe strane:

1. Pravilnik za reviziju studijskih programa je izrađen, ali još nije izvršeno njegovo odobravanje i primjena
2. Studenti nisi na zadovoljavajući način dali mišljenje o dodjeljivanju bodova na svakom predmetu.

Preporuke za unapređenje:

1. Što skorije usvojiti i staviti u primjenu Pravilnik za reviziju studijskih programa.
2. Razmisliti o anketiranju studenata na nivou Univerziteta o tome da li su ECTS bodovi odgovarajuće dodijeljeni pojedinim predmetima.

Nivo ispunjenosti zahtjeva:

I

II

III

IV

A.10 Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta

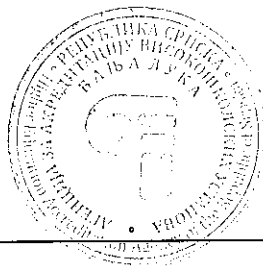
Zahtjevi ESG standarda 1-10 i RS/BiH kriterijuma T.10.1

Dobre strane:

1. Po svim preporukama iz prethodne akreditacije su preduzete mjere i većina ih je u potpunosti provedena, dok je realizacija mjera proisteklih iz tri preporuke u toku.
2. Univerzitet u Istočnom Sarajevu je do sada prošao kroz sljedeće vrste eksternih evaluacija:
 - Eksterna evaluacija Univerziteta u Istočnom Sarajevu u postupku prve akreditacije visokoškolske ustanove u 2013. godini. Izveštaj o eksternoj evaluaciji.
 - Eksterna evaluacija studijskih programa Univerziteta u Istočnom Sarajevu u postupku prve akreditacije visokoškolske ustanove u 2013. godini. Hemijsko inženjrstvo i tehnologija. Medicina. Sociologija. Računarstvo i informatika. Poljoprivreda.

Pilot vanjske evaluacije 6 studijskih programa u okviru ESABIH projekta

- EUA izvještaj o eksternoj evaluaciji Univerziteta 2004. godine
- Univerzitet aktivno radi na prađenju izvještaja eksterne komisije za evaluaciju, što se identifikuje izvještajem.

Slabe strane:				
Kontakti sa privredom i praksom na pojedinim fakultetima nisu zastupljeni u dovoljnoj mjeri				
Preporuke za unapređenje:				
Jačati veze sa predstavnicima privrede i prakse, što treba da bude dokumentovano zapisnicima sa sastanaka i donešenim zaključcima.				
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV

3.2 Izvještaj o akreditaciji studijskih programa

Eksterna evaluacija studijskih programa urađena je na bazi:

- 24 recenzije ukupno 12 studijskih programa od strane nezavisnih, anonimnih recenzenata, uglednih stručnjaka iz užih naučnih oblasti studijskih programa koji su bili predmet posmatranja,
- 12 planova za unapređenje koje su studijski programi pripremili na osnovu izvještaja recenzenata,
- posjete visokoškolskoj ustanovi i uvida u realno stanje obavljenom od strane komisije stručnjaka.

Studijski programi evaluirani su u odnosu na Kriterijume za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija i to:

- 1. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa (1.1, 1.2, 1.3),
- 2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6),
- 3. Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7),
- 4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i sertifikovanje (4.1, 4.2, 4.3),
- 5. Ljudski potencijala (5.1, 5.2, 5.3, 5.4),
- 6. Resursi i finansiranje (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5),
- 7. Upravljanje informacijama o studijskim programima (7.1, 7.2),

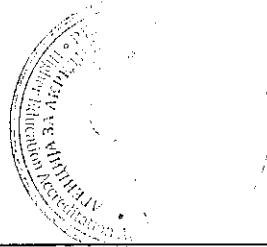

- 8. Informisanje javnosti o studijskim programima (8.1),
- 9. Kontinuirano praćanje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa (9.1, 9.2, 9.3, 9.4) i
- 10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata (10.1, 10.2, 10.3).

Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
Medicina	integrirani	Doktor medicine

DOBRE STRANE:

1. Medicinski fakultet u Istoćnom Sarajevu posjeduje i primjenjuje dokument Politika osiguranja kvaliteta na nivou donešen na nivou Univerziteta, a donesen od strane Senata 2011. godine. Primjenjuje se u studijskim programima, definisanim u Pravilniku o osiguranju kvaliteta. U Strategiji razvoja Univerziteta 2015-2020 je donešen niz pravilnika o osiguranju kvaliteta.
2. U kreiranju studijskih programa ućestvuju studenti kroz ućešće u Nastavno naućnom vijeću , a predstavnici prakse kroz konsultacije. Znaćajan broj zaposlenih u praksi je angažovan i na Fakultetu. Studijski programi se usvajaju Univerzitetskim aktom Postupak predlaganja i usvajanja studijskih programa.
3. Priznavanje perioda studija i prethodnog ućenja i visokoobrazovnih kvalifikacija su u skladu sa Statutom Univerziteta. Prema Statutu Univerzitet priznaje periode studiranja, strane visokoškolske isprave i kvalifikacije koje je student stekao/pohaćao izvan teritorije BiH, kako iz razloga nastavka studija istog nivoa-stepena, tako i zbog upisa na viši nivo-stepen studija.
4. Na Fakultetu je angažovan dovoljan broj stalno zaposlenog nastavnog kadra, mada se preferira angažovanje nekoliko natstavnika na istom predmetu, da bi se dobilo na kvalitetu, te da bi studenti imali priliku da ćuju iskustva profesora sa drugih fakulteta.
5. Putem sredstava iz projekata , kao i lićnim sredstvima Fakultet je savremeno opremio kabinete za praktićno izvoćenje nastave iz Anatomije, Mikrobiologije, Histologije, Patologije i Hirurgije i modernizovao informacijski sistem. Na ovaj naćin studenti u modernim uslovima obavljaju praktićni rad u predklinićkim predmetima.
6. U okviru Centra za biomedicinske nauke opremljene su tri savremene laboratorije: Laboratorija za imunologiju i biologiju ćelije, Laboratorija za eksperimentalnu farmakologiju i Laboratorija za molekularnu genetiku.

7. Časopis Biomedicinska istraživanja, koji funkcioniše u sklopu fakulteta je veoma značajan zbog objavljivanja radova i povećanja nivoa naučno istraživačkog rada.
8. Na internet stranici Fakultet redovno objavljuje informacije o svim studijskim programima, uključujući ciljeve i ishode učenja, nastavni plan i program sa brojem ECTS kredita, silabuse predmeta. Dio ukupnih informacija na internet stranici Fakulteta je na engleskom jeziku. Informacije za buduće studente se nalaze na internet stranici Fakulteta, kao i u studentskom vodiču (informatoru) koji je dostupan u štampanoj formi, na kompakt disku, kao i na internet stranici Fakulteta.
9. Za unos i ažuriranje podataka u okviru informacionog sistema odgovorne su studentske službe organizacionih jedinica. Na osnovu unešenih podataka mogu se generisati razni statistički izvještaji i vršiti analize potrebne za praćenje i unapređenje kvaliteta, kao što su: kvalitet upisanih studenata, statistike broja upisanih studenata po raznim kriterijima, dužina trajanja studija i prosječna ocjena u toku studija, prolaznost na ispitima (po studijskim programima, godinama studija, predmetima, ispitnim rokovima, nastavnicima), prohodnost studija, itd. Rade se i analize elektronskih studentskih anketa, na osnovu kojih se pravi izvještaj, a takođe studentima je omogućen i modul „info kiosk“
10. Studijski program je revidiran je i mijenjan dva puta, 2010. godine i 2014. godine. U inoviranom Nastavnom planu i programu koji se primjenjuje od akademske 2017/2018. godine povećan je broj sati aktivne nastave, odnos teorijske i praktične nastave je u korist praktične nastave na osnovu preporuka sadržanih u Direktivi 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća.
11. Sve laboratorije su dostupne studentima i zaposlenim, znatno je povećan naučno- istraživački rad, a samim tim i veća mobilnost studenata i zaposlenih, te objava radova u časopisima sa visokim impakt faktorima.

SLABE STRANE:

Pored toga što su studenati sastavni dio Naučno Nastavnog vijeća potrebno je da aktivno učestvuju u formiranju i reviziji stdijskih programa svojim prijedlozima i sugestijama

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Aktivirati studente da učestvuju u formiranju i reviziji studijskih programa.
2. Nastojati da se ostvari cilj Fakulteta da se ocjenjivanje studenata vrši kroz ishode učenja.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTEJEVA:

I

II

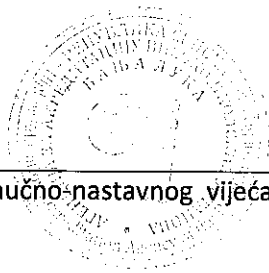
III

IV

Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
SAOBRAĆAJ	Prvi ciklus	Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS Drumski i gradski saobraćaj; Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS - Željeznički saobraćaj; Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS- Telekomunikacije i poštanski saobraćaj; Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS - Logistika; Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS - Saobraćajnice; Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS - Informatika u saobraćaju; Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS - Vazdušni saobraćaj; Diplomirani inženjer saobraćaja - 240 ECTS- Motorna vozila.
DOBRE STRANE:		
1. Univerzitet u čijoj strukturi se nalazi Saobraćajni fakultet u okviru kojeg se izvodi studijski program Saobraćaj ima usvojene: <ol style="list-style-type: none"> a. dokumentaciju internog obezbjeđenja kvaliteta (politiku i procedure obezbjeđenja kvaliteta) koja podržava razvoj kulture kvaliteta u kojoj svi unutrašnji učesnici doprinose kvalitetu studijskih programa, b. procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa uz učešće studenata i drugih zainteresovanih strana. 		

2. Postoji kreiran Elaborat o opravdanosti izvođenja Studijskog programa Saobraćaj u okviru kojeg su definisani ciljevi i ishodi učenja za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet pojedinačno (program poboljšan 2016. godine).
3. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u zemlji i inostranstvu.
4. Prilikom izrade i revizije studijskih programa vodi se računa o mišljenju i potrebama studenata i drugih zainteresovanih strana.
5. Obavljanje stručne prakse je obavezan element studenata osnovnih studija (sprovodi se u skladu sa Pravilnikom o stručnoj praksi studenata UIS). Proces traje minimalno 80 obaveznih časova (deset radnih dana) i zasniva se na saradnji studenta, profesora (mentora), kontrolora (lice koje obezbjeđuje subjekat u kom se obavlja praksa).
6. Uspostavljen je Savjet za povezivanje visokog obrazovanja sa tržištem rada u kojem učestvuju predstavnici Fakulteta, privrednih subjekata i grada Doboj, te Alumni diplomiranih inženjera saobraćaja čiji rad je omogućio povećanje kvaliteta praktične nastave, saradnje sa privredom i lakše zaposlivosti svršenih studenata.
7. Podstiče se zajednički naučno-istraživački rad studenata i njihovih predmetnih profesora/asistenata (npr. uslov za prijavu teme master rada je objava najmanje jednog naučno-istraživačkog rada iz uže oblasti na nekoj od međunarodnih konferencija).
8. Studenti se uključuju u pripremu i sprovođenje nacionalnih i međunarodnih naučno-istraživačkih projekata (na izradi nacionalnog projekta u 2017. godini, pod nazivom „Metodologija za mjerenje i praćenje indikatora bezbjednosti saobraćaja u Republici Srpskoj i njihov značaj za strateško upravljanje bezbjednošću saobraćaja“ aktivno je u svojstvu koordinator/saradnik istraživač učestvovalo 19 studenata).
9. Realizacija velikog broja projekata sa privrednim subjektima kroz koje se vrši unapređenje kompetencija nastavnika, saradnika i studenata, te ostvaruju značajni prihodi Fakultetu.
10. Izgrađen je Tehničko laboratorijski centar (TLC) opremljen kvalitetnom opremom što omogućuje nastavničkom kadru i studentima veće mogućnosti za NIR i unapređenje praktične nastave.
11. Fakultet obezbjeđuje obuku i usavršavanje administrativnog osoblja kroz pohađanje odgovarajućih seminara i obuku za rukovanje određenim softverskim aplikacijama (radnici zaposleni u biblioteci, računovodstvu, nabavci i dr.).
12. Studenti redovno sprovode vrednovanje kvaliteta studija (elektronskim putem) kroz popunjavanje studentske ankete nakon završetka svakog semestra. Odziv studenata se povećava iz semestra u semestar i u ljetnjem semestru školske 2016/17 godine iznosio je 42,56%. Ukupna prosječna ocjena je dosta visoka i za ljetnji semestar školske 2016/17 iznosila je 4,61.

13. Studenti su uključeni u rad naučno-nastavnog vijeća i Senata u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.
14. Korištena je određena metodologija za proračun ECTS bodova. ECTS bodovi za pojedine predmete su definisani u skladu sa opterećenjem studenata koje uključuje ukupan fond časova za nastavu i samostalno učenje (1 bod za 30 časova aktivnosti studenta).
15. Saobraćajni fakultet već tradicionalno svake druge godine organizuje Međunarodni simpozijum „Novi horizonti komunikacija i transporta“ u kojem su do sada učestvovali autori iz 58 različitih institucija (iz 18 država sa 6 kontinenata). Pored toga, Saobraćajni fakultet učestvuje u ulozi suorganizatora nekoliko međunarodnih konferencija.
16. Upis studenata na studijski program vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterijuma koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima.
17. Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.
18. Preko elektronske baze podataka o naučno-istraživačkom radu (eNIR) evidentira se, prati i analizira naučno-istraživački rad nastavnog osoblja. Data baza podataka omogućava različite analize naučno-istraživačkog rada nastavnika prema raznim kriterijumima (po organizacionim jedinicama, godinama objavljivanja, klasifikacionim grupama, rezultatu pojedinaca).
19. Nastavni proces na Saobraćajnom fakultetu u Doboju je u velikoj mjeri povezan sa naučno-istraživačkim radom. To dokazuju i dvije uzastopne nagrade za najbolje mlade istraživače na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu za 2015. i 2016. godinu i nagrada za najboljeg mladog istraživača III ciklusa studija u Republici Srpskoj za 2017. godinu dodjeljene njegovom nastavnom osoblju.
20. Vršiti se redovna samoevaluacija studijskog programa (na godišnjem nivou) u okviru kojeg je uključena analiza bitnih indikatora obezbjeđenja kvaliteta i u okviru kojeg se daju mjere za poboljšanje kvaliteta studijskog programa.
21. Omogućen pristup EBSCO svjetskoj bazi akademskih izdanja.
22. Biblioteka je u regionalnom sistemu COBISS omogućava razmjenu bibliotečke građe i nabavku nedostajuće građe sa svim državama članicama ovog sistema.
23. Fizički i materijalni resursi koje posjeduje Saobraćajni fakultet omogućuje kvalitetnu realizaciju studijskog programa.

SLABE STRANE:

Na određenim predmetima studijskog programa ishodi učenja nisu mjerljivi.

Slabi rezultati po pitanju mobilnosti nastavnika i saradnika u prethodnom periodu.

Na Univerzitetu se ne primjenjuje neka od platformi za e-komunikaciju nastavnika sa studentima.

Osnovne informacije o Fakultetu i njegovim studijskim programima na sajtu Fakulteta date su samo na srpskom jeziku.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Na predmetima u okviru plana i programa, gdje je to potrebno, bolje definisati ishode učenja da budu mjerljivi. Prethodno održati obuku vezanu za izradu ishoda učenja.
2. Raditi na unapređenju svih segmenata međunarodne saradnje, prvenstveno:
 - učešću na međunarodnih projektima (iskoristiti mogućnosti koje pruža ERASMUS+ i drugi međunarodni programi, te mogućnosti za bilateralnu saradnju).
 - Povećanju mobilnosti studenata
 - Povećanju razmjene nastavnika i saradnika, te nenastavnog osoblja sa VŠU u inostranstvu u cilju razmjene iskustava i dobre prakse u obrazovanju
3. Olakšati komunikaciju nastavnika sa studentima kroz obezbjeđenje *online* platforme (tipa *Moodle* ili neke druge) za e-komunikaciju nastavnika sa studentima, gdje se mogu stavljati svi nastavni materijali, seminarski zadaci, rezultati ispita, i sl. Na taj način bi se riješilo npr. javno objavljivanje rezultata ispita na internetu s imenom i prezimenom studenta što je protivno GDPR smjernicama, i bilo bi vidljivo samo studentima s pristupnim podacima.
4. Informacije na internet stranici učiniti dostupnim na engleskom jeziku u obimu barem 50% informativnog sadržaja (obavezno uključiti plan i program studija, podatke o nastavnicima i saradnicima, podatke o laboratorijama i njihovim mogućnostima).
5. Razmisliti o povećanju trajanja praktične nastave na mjesec dana (četiri nedjelje) jer je period od 10 dana utvrđen po važećem silabusu dosta kratak.
6. U cilju povećanja vidljivosti istraživanja nastavnog osoblja i njihove citiranosti treba nastojati da nastavnici, saradnici i mladi istraživači, objavljuju naučne radove u međunarodnim časopisima indeksiranim u svjetski priznatim bazama poput *Scopus* i *Web of Science*.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTJEVA:

I

II

III

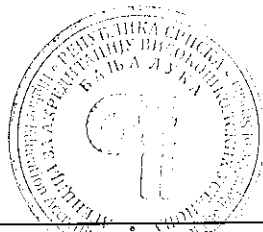
IV

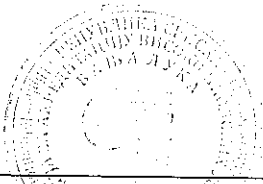
Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
PRAVOSLAVNA TEOLOGIJA	Akademijski (I - Ciklus)	Diplomirani teolog - 240 ECTS

DOBRE STRANE:

1. Univerzitet u čijoj strukturi se nalazi Bogoslovski fakultet u okviru kojeg se izvodi studijski program Pravoslavna Bogoslovija ima usvojene:
 - a. dokumentaciju internog obezbjeđenja kvaliteta (politiku i procedure obezbjeđenja kvaliteta) koja podržava razvoj kulture kvaliteta u kojoj svi unutrašnji učesnici doprinose kvalitetu studijskih programa,
 - b. procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa uz učešće studenata i drugih zainteresovanih strana (sa propisanim obrascima za nastavni plan i program).
2. Postoji kreiran Elaborat o opravdanosti izvođenja Studijskog programa Pravoslavna teologija u okviru kojeg su definisani ciljevi i ishodi učenja za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet pojedinačno.
3. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u inostranstvu (na teritoriji BiH nema istog ili sličnog studijskog programa). Poređenje, za potrebe izrade Elaborata o opravdanosti izvođenja Studijskog programa, urađeno je sa Pravoslavnim bogoslovskim fakultetom u Beogradu, Odsekom za istoriju, kulturno naslijeđe i protestantsku teologiju Univerziteta Lučijan Blaga, Sibinj (Sibiu), Rumunija, te Kijevskom duhovnom akademijom iz Kijeva.
4. Prilikom izrade i revizije studijskih programa vodi se računa o mišljenju i potrebama studenata i drugih zainteresovanih strana (Srpske pravoslavne crkve, Pedagoškog zavoda Republike Srpske, Oružanih snaga BiH i dr.). Nastavni programi, odnosno, silabusi PBF su zadnji put revidirani 2018. godine.

5. U okviru silabus studijskog programa predviđena je stručna praksa koju studenti realizuju u Crkvama, Crkvenim opštinama, Pravoslavnim bogoslovijama, Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu, osnovnim i srednjim školama.
6. Menadžment Univerziteta i Bogoslovskog fakulteta postavio je kao jedan od prioriteta povećanje učešća u okviru ERASMUS programa, rad na daljoj konkretizaciji potpisanih sporazuma o saradnji, stavljanjem u praksu strateških ugovora o saradnji, organizovanju ljetnih škola i pokretanju nastave na engleskom jeziku.
7. Pravoslavni bogoslovski fakultet ima kontakt sa svim svojim diplomcima nakon završetka studija i redovne kontakte sa svim institucijama u kojima oni rade što olakšava prikupljanje informacija ove zainteresovane strane o kvalitetu studijskog programa.
8. Vrší se redovna samoevaluacija studijskog programa (na godišnjem nivou) u okviru kojeg je uključena analiza bitnih indikatora obezbjeđenja kvaliteta i u okviru kojeg se daju mjere za poboljšanje kvaliteta studijskog programa.
9. Studenti su uključeni u rad naučno-nastavnog vijeća i Senata u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.
10. Studenti redovno sprovode vrednovanje kvaliteta studija (elektronskim putem) kroz popunjavanje studentske ankete nakon završetka svakog semestra. Odziv studenata se povećava iz semestra u semestar
11. Korištena je određena metodologija za proračun ECTS bodova. ECTS bodovi za pojedine predmete su definisani u skladu sa opterećenjem studenata koje uključuje ukupan fond časova za nastavu i samostalno učenje (1 bod za 30 časova aktivnosti studenta).
12. Informator za buduće studente fakultet priprema svake godine i u njemu se nalaze bitne informacije o studijskim programima koje se nude i uslovima upisa i studiranja.
13. Upis studenata na studijski program vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterijuma koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima.
14. Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.
15. Postoji međunarodna saradnja, posebno u domenu realizacije zajedničkih studija, projekata, tribina i ljetnjih škola sa inostranim partnerima, te mobilnost nastavnika, saradnika i studenata na inostranim VŠU. Postoji jako izražena svijest o potrebi jačanja svih aspekata međunarodne saradnje.

16. Procedure za zapošljavanje nastavnika primjenjuju se na pravičan način. Izbor akademskog osoblja vrši se na osnovu javnog konkursa, u skladu sa uslovima i kriterijumima utvrđenim Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta.
17. Preko elektronske baze podataka o naučno-istraživačkom radu (eNIR) evidentira se, prati i analizira naučno-istraživački rad nastavnog osoblja. Data baza podataka omogućava različite analize naučno-istraživačkog rada nastavnika prema raznim kriterijumima.
18. Nastavnicima i saradnicima Fakulteta plaćaju se troškovi kotizacije za učešće na naučnim skupovima ukoliko su autori rada koji je prihvaćen od strane organizatora skupa, shodno finansijskom planu Fakulteta.
19. Fakultet učestvuje kao suorganizator u dvjema međunarodnim konferencijama.
20. Ustanova posjeduje Integrirani informacioni sistem koji omogućava dobijanje potrebnih podataka za analize koje se koriste za praćenje kvaliteta studijskog programa i definisanje projekata unapređenja.
21. Postoji minimum neophodnih fizičkih i materijalnih resursa neophodnih za realizaciju studijskog programa
22. U skladu sa projektom „Jačanje funkcionalnih i institucionalnih kapaciteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu“ u toku 2016. godine završena je izgradnja i opremanje studentskog doma u Foči, čime su u velikoj mjeri povećani kapaciteti za smještaj studenata (projekat je finansiran od strane Vlade Republike Srpske).

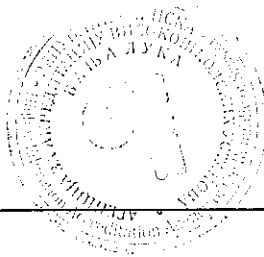
SLABE STRANE:

Na određenim predmetima studijskog programa ishodi učenja su dati suviše uopšteno i nisu mjerljivi.

U biblioteci se uopšte ne koristi adekvatan softver za evidentiranja knjiga i njihovog izdavanja.

Osnovne informacije o Fakultetu i njegovim studijskim programima na sajtu Fakulteta date su samo na srpskom jeziku.

Zaposlen mali broj saradnika u odnosu na ukupan broj nastavnog osoblja (Pravoslavni bogoslovski fakultet broji 13 nastavnika i 1 saradnika u stalnom radnom odnosu. U nastavi je angažovano još 3 nastavnika u dopunskom i 7 nastavnika u honorarnom radu).

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Provesti izmjene i dopune ishoda učenja na nivou kvalifikacije kako bi isti bili primjereni opšteprihvaćenoj akademskoj i naučnoj terminologiji (uz korišćenje poznatih akademskih i naučnih metoda).
2. Na predmetima u okviru plana i programa, gdje je to potrebno, bolje definisati ishode učenja da budu mjerljivi. Prethodno održati obuku vezanu za izradu ishoda učenja.
3. Raditi na povećanju mobilnosti u svim poljima, posebno dolascima inostranih studenata.
4. Poboľjšati proces evidentiranja i pretraživanja knjiga u biblioteci putem primjene adekvatnog softvera.
5. Povećati broj računara u računarskoj sali.
6. Informacije na internet stranici učiniti dostupnim na engleskom jeziku u obimu barem 50% informativnog sadržaja (obavezno uključiti plan i program studijskog programa i podatke o nastavnicima i saradnicima).
7. Raditi na podmlađivanju kadra, posebno povećanjem broja saradnika u nastavi, a u skladu sa mogućnostima Fakulteta.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTJEVA:

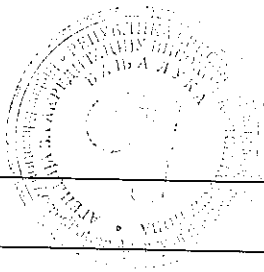
I

II

III

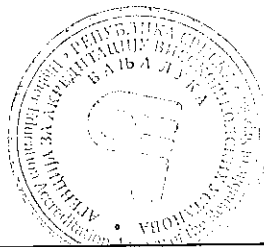
IV

Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
Pedagoški fakultet	I ciklus	Diplomirani profesor razredne nastave

DOBRE STRANE:

1. Pedagoški fakultet primjenjuje politiku osiguranja kvaliteta na osnovu dokumenata Univerziteta u Istočnom Sarajevu
2. Osiguranje kvaliteta se odvija u saradnji sa predstavnicima vaspitno obrazovnih, republičkih i lokalnih institucija. U skladu sa tim pokrenuta je i anketa zadovoljstva poslodavaca studentima na stručnoj praksi, što nastavnom osoblju omogućava adekvatnije praćenje stečenih kompetencija.
3. U kreiranju studijskih programa učestvuju studenti kroz učešće u Nastavno naučnom vijeću , a predstavnici prakse kroz konsultacije. Proces usvajanja studijskih programa usklađen je sa Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske a usvajaju se Univerzitetskim aktom. Svi silabusii sadrže jasno definisane ishode. Na osnovu definisanih ishoda odabrani su sadržaji koji se izučavaju i navedeni su u silabusima predmeta.
4. Priznavanje perioda studija i prethodnog učenja i visokoobrazovnih kvalifikacija su u skladu sa Statutom Univerziteta. Prema Statutu Univerzitet priznaje periode studiranja, strane visokoškolske isprave i kvalifikacije koje je student stekao/pohađao izvan teritorije BiH, kako iz razloga nastavka studija istog nivoa-stepena, tako i zbog upisa na viši nivo-stepen studija.
5. Na Fakultetu je zaposlen dovoljan broj nastavnog kadra, a značajan dio zaposlenih je bio u procesu nastave, tako da studentima daju i potrebna praktična znanja.
6. Studenti obavljaju studentske prakse u školama, gdje su dužni da posjeduju dnevnik praćenja aktivnosti, gdje se može vidjeti kompletan proces planiranja, opisa i izvođenja predmeta, a potpisan od strane mentora.
7. Fakultet intenzivno radi promociju studijskog programa preko brošura, video zapisa, manifestacija, koji su postali tradicija fakulteta kao što su Dani otvorenih vrata.
8. Za unos i ažuriranje podataka u okviru informacionog sistema odgovorne su studentske službe organizacionih jedinica. Na osnovu unešenih podataka mogu se generisati razni statistički izvještaji i vršiti analize potrebne za praćenje i unapređenje kvaliteta, kao što su: kvalitet upisanih studenata, statistike broja upisanih studenata po raznim kriterijima, dužina trajanja studija i prosječna ocjena u toku studija, prolaznost na ispitima (po studijskim programima, godinama studija, predmetima, ispitnim rokovima, nastavnicima), prohodnost studija, itd.
9. Studijski program Razredna nastava se implementira kroz savremene metode učenja i podučavanja. Usklađen je sa principima Bolonjske deklaracije i traje četiri godine. Inoviran je 2017 godine , a nastava se po istom realizuje od akademske 2017/18 godine.
10. U sklopu Fakulteta pokrenuti su časopisi „Nova škola“ i „Bjeljinski metodički časopis“, koji omogućavaju studentima i nastavnicima objavljivanje naučno istraživačkih radova. U svrhu naučno istraivačkog rada

profesorima i studentima je dostupan Dijagnostički centar za kineziološka istraživanja, kao i svim klubovima i školama u zemlji i regionu. U okviru dijagnostičkog centra funkcioniše i škola sporta.

11. Definisane kompetencije se najviše oslanjalo na „Tuning educational structures in Europe“. Obrazovni ciljevi studijskog programa uključuju i ostvaruju četiri preporuke Savjeta Evrope u vezi sa svrhom visokog obrazovanja.

SLABE STRANE:

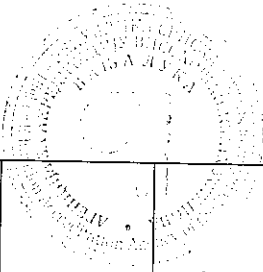
- Nastavni kadar mora biti više mobilan i uključen u naučno istraživački rad
- Mobilnost sudenata, kao i njihovo učešće u naučno istraživačkom radu mora biti veće.
- Saradnja sa predstavnicima prakse treba biti čvršća. Predstavnici privrede moraju učestvovati u izradi i reviziji studijskih programa.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Povećati mobilnost nastavnog kadra, kroz učešće u projektima i seminarima.
2. Sve aktivnosti sa predstavnicima privrede i prakse i studentima trebaju biti dokumentovane.
3. Povećati nivo naučno istraživačkog rada nastavnog kadra i studenata.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTEVA:	I	II	III	IV
-----------------------------------	---	----	-----	----

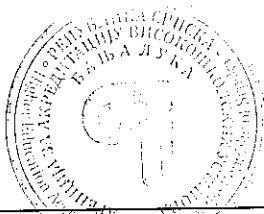
Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
-----------------------------------	----------------------	---

Stomatologija	integrisani	Doktor stomatologije
---------------	-------------	----------------------

DOBRE STRANE:

1. Medicinski fakultet u Istočnom Sarajevu posjeduje i primjenjuje dokument Politika osiguranja kvaliteta na nivou donešen na nivou Univerziteta, a donesen od strane Senata 2011. godine. Primjenjuje se u studijskim programima, definisanim u Pravilniku o osiguranju kvaliteta. U Strategiji razvoja Univerziteta 2015-2020 je donešen niz pravilnika o osiguranju kvaliteta.
2. U kreiranju studijskih programa učestvuju studenti kroz učešće u Nastavno naučnom vijeću , a predstavnici prakse kroz konsultacije. Proces usvajanja studijskih programa usklađen je sa Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske. a usvajaju Univerzitetskim aktom Postupak predlaganja i usvajanja studijskih programa.
3. Priznavanje perioda studija i prethodnog učenja i visokoobrazovnih kvalifikacija su u skladu sa Statutom Univerziteta. Prema Statutu Univerzitet priznaje periode studiranja, strane visokoškolske isprave i kvalifikacije koje je student stekao/pohađao izvan teritorije BiH, kako iz razloga nastavka studija istog nivoa-stepena, tako i zbog upisa na viši nivo-stepen studija.
4. Na Fakultetu je u kliničkim predmetima angažovan dovoljan broj stalno zaposlenog nastavnog kadra, dok nastavu u predkliničkim predmetima održavaju profesori sa Medicinskog fakulteta, tako da kvalitet nastave nije umanjen, a studenti redovno imaju časove i zakazane rokove. Prema tabeli zaposlenog kadra, uočeno je da se iz godine u godinu povećava broj nastavnog kadra u zvanju.
5. Obilaskom Specijalističkog centra za stomatologiju uočeno je da se intenzivno radi na obnavljanju opreme, kao i nabavci materijala, što će studentima značajno poboljšati praktične vještine , a samim tim ishode učenja.
6. Na internet stranici Fakultet redovno objavljuje informacije o svim studijskim programima, uključujući ciljeve i ishode učenja, nastavni plan i program sa brojem ECTS kredita, silabuse predmeta. Studenti informacije dobijaju i preko brošura
7. Za unos i ažuriranje podataka u okviru informacionog sistema odgovorne su studentske službe organizacionih jedinica. Na osnovu unešenih podataka mogu se generisati razni statistički izvještaji i vršiti analize potrebne za praćenje i unapređenje kvaliteta, kao što su: kvalitet upisanih studenata, statistike broja upisanih studenata po raznim kriterijima, dužina trajanja studija i prosječna ocjena u toku studija, prolaznost na ispitima (po studijskim programima, godinama studija, predmetima,

ispitnim rokovima, nastavnicima), prohodnost studija, itd. Rade se i analize elektronskih studentskih anketa, na osnovu kojih se pravi izvještaj, a takođe studentima je omogućen i modul „info kiosk“.

8. Inovirani plan i program se primjenjuje od akademske 2017/18 godine, kad je povećan broj sati praktične nastave i uveden diplomski ispit, a na osnovu preporuka Evropskog parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija iz 2005 godine. Studijski program Stomatologija je podudaran sa nastavnim planovima i programima u zemlji i regionu.
9. Profesori fakulteta uključuju studente u proces istraživanja (anketiranje ispitanika, unos podataka u baze, statistička obrada, pretraživanje literature). Radi boljeg uvida u istraživački rad, donijeta je procedura usavršavanja studenata, prema kojoj studenti imaju obavezu da dostave zahtjev sa svim podacima o radu kongresa. Radi dodatne stimulacije studenata, Fakultet finansira odlaske studenata na kongrese.
10. Od 2016 godine na svečanosti obilježavanja Dana fakulteta, dodjeljuje se plaketa studentu i nastavniku saradniku za naučno istraživački rad
11. Unapređenje razvoja informacionog sistema je omogućilo elektronsko prijavljivanje ispita, lakši rad studentske službe i jednostavnije ažuriranje podataka. Dobijeni podaci daju korisne analize Menadžmentu i Timu za kvalitet za dalji proces unapređenja rada fakulteta.

SLABE STRANE:

- Nastavni kadar mora biti više mobilan i uključen u naučno istraživački rad
- Mobilnost sudenata, kao i njihovo učešće u naučno istraživačkom radu mora biti veće

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Povećati mobilnost nastavnog kadra, kroz učešće u projektima, seminarima
2. Koristiti postojeće resurse, kao i resurse Medicinskog fakulteta za veći nivo naučno istraživačkog rada, kao nastavnog kadra, tako i studenata

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTEVA:

I

II

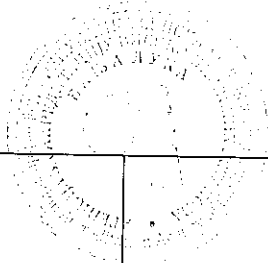
III

IV

Naziv studijskog programa:

Nivo studija:

Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:

<p>Mašinstvo (sa 3 smjera, Proizvodno mašinstvo, Mašinske konstrukcije i razvoj proizvoda i Energetsko procesno mašinstvo)</p>	<p>I (prvi)</p>	<p>Diplomirani inženjer mašinstva (sa naznakom smjera)</p>
---	-----------------	--

DOBRE STRANE:

1. Nastavnici Mašinskog fakulteta učestvuju u kreiranju politike unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta studijskih programa kao dijela strateškog upravljanja VŠU. Na vijećima se diskutuje kvalitet i strategija i Senat ih na kraju usvaja. Prate se pravilnici i akti, koji se donose. Redovito se provode studentske ankete, pri čemu je prosječna ocjena nastavnika vrlo visoka i iznosi u prethodnoj akademskoj godini čak 4.7. Nije bilo potrebe za razgovorom s nastavnicima i saradnicima, jer nije bilo onih koji su imali ocjenu nižu od 2,5.
2. Istraživači su odgovorni za unos svojih radova u elektronsku evidenciju naučno istraživačkog rada (eNIR) po radniku. Mašinski fakultet proglašen je najboljom istraživačkom organizacijom od strane Ministarstva nauke i tehnologije na Sedmom festivalu nauke u 2017. Na temelju Pravilnika o dodjeli priznanja i plaketa Univerziteta u Istočnom Sarajevu nagrađuje se najbolji senior i junior istraživač za Dan fakulteta. Ove godine je pobijedio tim s Mašinskog fakulteta na takmičenju za najbolju tehnološku inovaciju Republike Srpske. Isto tako je studentski tim koji je razvio pametnu posudu za zalijevanje – pametna saksija, pobijedio je na takmičenju „Mladi umovi stvaraju pametne gradove“. Fakultet redovno organizuje međunarodne naučne konferencije Q Fest i Cometa.
3. Redizajniranju postojećeg studijskog programa Mašinstvo sa tri smjera prišlo se vrlo studiozno na osnovu identifikovanih potreba za kadrovima i njihovim kompetencijama (Elaborat dec. 2016.), analize i preispitivanja postignutih rezultata (Samoevaluacioni izvještaj, mart 2018.), ankete privrednih subjekata, konsultacija sa studentima koji učestvuju u radu tijela Fakulteta te odziva od svršenih studenata. Kao primjer dobre prakse može se navesti Analiza rezultata istraživanja zadovoljstva poslodavaca diplomiranim studentima Univerziteta Istočno Sarajevo, 2018. Prilikom kreiranja novih studijskih programa primijenjeni su lokalni i globalni standardi kao osnove za definisanje ishoda učenja/kompetencija. Tim za izradu novog modernizovanog programa, formiran od strane Dekana, predložio je redizajnirani studijski program mašinstva u kojem su prve dvije zajedničke godine ostale zajedničke, nakon čega slijede smjerovi. Prva generacija koja će upisati neki od tri smjera kreće od 1.10.2019.
4. Studijski program 1. ciklusa pokriven je u cijelosti od strane resornog Ministarstva iz budžeta (kvota je 58-62 studenta i popunjava se s 89-92%). Prosječna ocjena maturanata koji su upisali ove godine 1. ciklus studija mašinstva iznosi oko 4,1 što je pohvalno.
5. Stručna praksa se izvodi kroz 10 radnih dana poslije 6. semestra. Obavljeni su razgovori s predstavnicima 20-30 firmi i s njima se potpisuju ugovori o obavljanju stručne prakse.

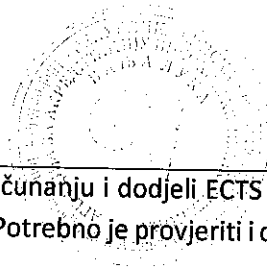
6. Meke vještine (soft skills) studenti stječu kroz polaganje nekoliko predmeta: Ekonomika i organizacija, Osnove menadžmenta, Programiranje i engleski. Izvode i predmet Inženjersko preduzetništvo kao izborni predmet na 3. godini važećeg studijskog programa, u sklopu kojeg studenti rade poslovne planove za razvoj svojih preduzeća.
7. Pohvalno je da je Mašinski fakultet ispitno tijelo za atestaciju vozila i da vrši obuku na CNC mašinama za zainteresovane. U planu je osnovati i školu zavarivanja, obzirom da će se postojeća oprema za zavarivanje moći početi koristiti i komercijalno od aprila 2019.

SLABE STRANE:

1. Slabi rezultati po pitanju mobilnosti nastavnika i saradnika u prethodnom periodu.
2. Na Univerzitetu se ne primjenjuje neka od platformi za e-komunikaciju nastavnika sa studentima.
3. Osnovne informacije o Fakultetu i njegovim studijskim programima na sajtu Fakulteta date su samo na srpskom jeziku.
4. Kratko vrijeme trajanja praktične nastave
5. Nisu iskorištene u potpunosti mogućnosti saradnje sa privredom (posebno u oblasti obuke zavarivača),

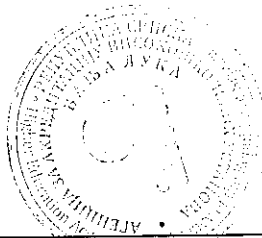
PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Bilo bi poželjno donijeti procedure kojima bi se jasno propisali postupci kreiranja, odobravanja i revizije studijskih programa. Prilikom kreiranja i revizije studijskih programa bilo bi dobro uporediti predložene programe sa programima srodnih fakulteta u zemljama Evropske unije.
2. Nastavnici Fakulteta bi trebali objavljivati naučne radove u međunarodnim časopisima indeksiranim u bazama poput Scopus i/ili Web of Science. Na taj način bi se obezbijedila veća vidljivost njihovih istraživanja, i povećao h-indeks autora i broj citata. Trebalo bi razmotriti i pokretanje vlastitog časopisa.
3. Iako su nastavnici prisutni u svojim kabinetima i dostupni za konsultacije studentima, bilo bi dobro što prije početi s korištenjem postojećih online platformi za nastavne materijale i komunikaciju sa studentima, kao npr. Moodle ili Merlin. Na taj način bi se studentima osigurao pristup nastavnim materijalima u bilo koje vrijeme i s bilo kojeg mjesta, ali i mogućnost uvida u rezultate seminarских radova, kolokvija, ispita i sl. Time bi se moglo izbjeći javno objavljivanje rezultata ispita s istaknutim imenima studenata što je protivno GDPR regulativi. Iako Univerzitet u Istočnom Sarajevu posjeduje softversku aplikaciju koju koriste organizacione jedinice s ciljem provjere originalnosti svih radova, ograničen je broj ulaza pa bi trebalo omogućiti provjeru većem broju korisnika.
4. Uspješnost stjecanja skupova ishoda učenja studijskih programa kao temelja za ocjenu izlaznih kompetencija svršenih studenata trebalo bi kontinualno provjeravati putem anketiranja poslodavaca.

5. Nije utvrđeno da postoji Pravilnik o računanju i dodjeli ECTS bodova pa se čini da nije uzeto u obzir specifična težina pojedinih predmeta. Potrebno je provjeriti i da li su ECTS bodovi korektno dodijeljeni putem anketiranja studenata.
6. Dodatnom izvedbom predmeta koji su usko grlo pri prijelazu s prve na drugu godinu pokušati povećati prohodnost kroz studij i smanjiti *drop out* od oko 50%. Obzirom da je obavezna stručna praksa svega 10 dana, bilo bi dobro utvrditi njeno trajanje u vremenu od mjesec dana.
7. Potrebno je kontinualno raditi i uložiti dodatne napore na poboljšanju razmjene nastavnog osoblja i studenata sa Univerzitetima iz Evrope. Posebno bi trebalo povećati odlaznu mobilnost studenata i nastavnika. U tom smislu treba imenovati kontakt osobe za Erasmus+ program i prevesti većim dijelom Internet stranicu fakulteta na engleski jezik. Koncept studija 4+1+3 primijenjen na Mašinskom fakultetu otežava proces mobilnosti i nastavka studija.
8. Osmisliti upotrebu opreme u komercijalne svrhe, gdje je to moguće (npr. pokrenuti izobrazbu kroz školu zavarivanja u Laboratoriji za zavarivanje).
9. Svake godine organizovati Dan otvorenih vrata fakulteta kako bi se aktivnosti i laboratorije približile zainteresovanoj javnosti. Bilo bi dobro osnovati i Alumni klub diplomiranih studenata Mašinskog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu.
10. Brendirati fakultet na način da se u hodnike ustanove postave moderni LCD paneli s važećim obavijestima, eksponati koji su iz područja mašinstva i sl.

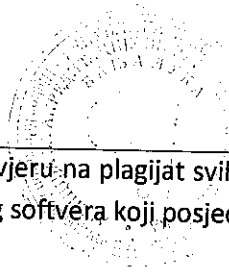
NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTJEVA:		I	II	III	IV
Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:			
Mašinstvo (sa 3 smjera- Proizvodno mašinstvo, Inženjerski dizajn i primijenjena mehanika i Termoenergetika i procesno mašinstvo)	II (drugi)	Master mašinstva (sa naznakom izbornog studijskog smjera - modula)			
DOBRE STRANE:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nastavnici Mašinskog fakulteta učestvuju u kreiranju politike unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta studijskih programa kao dijela strateškog upravljanja VŠU. Na vijećima se diskutuje kvalitet i strategija i Senat ih na kraju usvaja. Prate se pravilnici i akti, koji se donose. Redovito se provode studentske ankete, pri čemu je prosječna ocjena nastavnika vrlo visoka i iznosi u prethodnoj akademskoj godini čak 4.7. Nije bilo potrebe za razgovorom s nastavnicima i saradnicima, jer nije bilo onih koji su imali ocjenu nižu od 2,5. 					

2. Istraživači su odgovorni za unos svojih radova u elektronsku evidenciju naučno istraživačkog rada (eNIR) po radniku. Mašinski fakultet proglašen je najboljom istraživačkom organizacijom od strane Ministarstva nauke i tehnologije na Sedmom festivalu nauke u 2017. Na temelju Pravilnika o dodjeli priznanja i plaketa Univerziteta u Istočnom Sarajevu nagrađuje se najbolji senior i junior istraživač za Dan fakulteta. Ove godine je pobijedio tim s Mašinskog fakulteta na takmičenju za najbolju tehnološku inovaciju Republike Srpske. Isto tako je studentski tim koji je razvio pametnu posudu za zalijevanje – pametna saksija, pobijedio je na takmičenju „Mladi umovi stvaraju pametne gradove“. Fakultet redovno organizuje međunarodne naučne konferencije Q Fest i Cometa.
3. Redizajniranju postojećeg studijskog programa Mašinstvo prišlo se vrlo studiozno na osnovu identifikovanih potreba za kadrovima i njihovim kompetencijama (Elaborat dec. 2016.), analize i preispitivanja postignutih rezultata (Samoevaluacioni izvještaj, mart 2018.), ankete privrednih subjekata, konsultacija sa studentima koji učestvuju u radu tijela Fakulteta te odziva od svršenih studenata. Kao primjer dobre prakse može se navesti Analiza rezultata istraživanja zadovoljstva poslodavaca diplomiranim studentima Univerziteta Istočno Sarajevo, 2018. Prilikom kreiranja novih studijskih programa primijenjeni su lokalni i globalni standardi kao osnove za definisanje ishoda učenja/kompetencija. Tim za izradu novog modernizovanog programa, formiran od strane Dekana, predložio je redizajnirani studijski program mašinstva – 2. ciklus.
4. Treba istaknuti da je i studijski program 2. ciklusa pokriven u cijelosti od strane resornog Ministarstva iz budžeta (trenutno je upisano 23 studenta u prvu godinu master studija).
5. Pohvalno je da je Mašinski fakultet ispitno tijelo za atestaciju vozila i da vrši obuku na CNC mašinama za zainteresovane. U planu je osnovati i školu zavarivanja, obzirom da će se postojeća oprema za zavarivanje moći početi koristiti i komercijalno od aprila 2019.

SLABE STRANE:

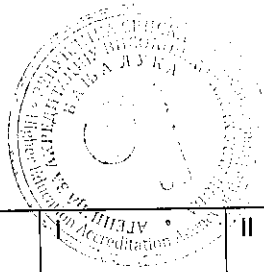
1. Pravilnik za reviziju studijskih programa je izrađen, ali još nije izvršeno njegovo odobravanje i primjena.
2. Na određenim predmetima studijskog programa ishodi učenja nisu mjerljivi.
3. Slabi rezultati po pitanju mobilnosti nastavnika i saradnika u prethodnom periodu.
4. Na Univerzitetu se ne primjenjuje neka od platformi za e-komunikaciju nastavnika sa studentima.
5. Osnovne informacije o Fakultetu i njegovim studijskim programima na sajtu Fakulteta date su samo na srpskom jeziku.
6. Kratko vrijeme trajanja praktične nastave
7. Nisu iskorištene u potpunosti mogućnosti saradnje sa privredom (posebno u oblasti obuke zavarivača),

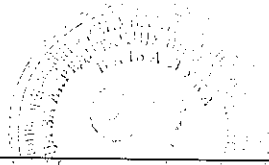
8. Trenutno nije moguće izvršiti provjeru na plagijat svih završnih radova II ciklusa zbog ograničenja u broju korištenja antiplagijatorskog softvera koji posjeduje Univerzitet.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Bilo bi poželjno donijeti procedure kojima bi se jasno propisali postupci kreiranja, odobravanja i revizije studijskih programa. Prilikom kreiranja i revizije studijskih programa bilo bi dobro uporediti predložene programe sa programima srodnih fakulteta u zemljama Evropske unije.
2. Nastavnici Fakulteta bi trebali objavljivati naučne radove u međunarodnim časopisima indeksiranim u bazama poput Scopus i/ili Web of Science. Na taj način bi se obezbijedila veća vidljivost njihovih istraživanja, i povećao h-indeks autora i broj citata. Trebalo bi razmotriti i pokretanje vlastitog časopisa. Bilo bi dobro da se studenti master studija više uključuju u naučno istraživački rad i projekte s privrednim subjektima. Preporučuje se što više timski rad u grupama na konkretnim problemima iz prakse (*project based learning*).
3. Iako su nastavnici prisutni u svojim kabinetima i dostupni za konsultacije studentima, bilo bi dobro što prije početi s korištenjem postojećih online platformi za nastavne materijale i komunikaciju sa studentima, kao npr. Moodle ili Merlin. Na taj način bi se studentima osigurao pristup nastavnim materijalima u bilo koje vrijeme i s bilo kojeg mjesta, ali i mogućnost uvida u rezultate seminarskih radova, kolokvija, ispita i sl. Time bi se moglo izbjeći javno objavljivanje rezultata ispita s istaknutim imenima studenata što je protivno GDPR regulativi. Iako Univerzitet u Istočnom Sarajevu posjeduje softversku aplikaciju koju koriste organizacione jedinice s ciljem provjere originalnosti svih radova, ograničen je broj ulaza pa bi trebalo omogućiti provjeru većem broju korisnika.
4. Uspješnost stjecanja skupova ishoda učenja studijskih programa kao temelja za ocjenu izlaznih kompetencija svršenih studenata trebalo bi kontinualno provjeravati putem anketiranja poslodavaca.
5. Nije utvrđeno da postoji Pravilnik o računanju i dodjeli ECTS bodova pa se čini da nije uzeto u obzir specifična težina pojedinih predmeta. Potrebno je provjeriti i da li su ECTS bodovi korektno dodijeljeni putem anketiranja studenata.
6. Potrebno je kontinualno raditi i uložiti dodatne napore na poboljšanju razmjene nastavnog osoblja i studenata sa Univerzitetima iz Evrope. Posebno bi trebalo povećati odlaznu mobilnost studenata i nastavnika. U tom smislu treba imenovati kontakt osobe za Erasmus+ program i prevesti većim dijelom Internet stranicu fakulteta na engleski jezik. Koncept studija 4+1+3 primijenjen na Mašinskom fakultetu otežava proces mobilnosti i nastavka studija.
7. Osmisliti upotrebu opreme u komercijalne svrhe, gdje je to moguće (npr. pokrenuti izobrazbu kroz školu zavarivanja u Laboratoriji za zavarivanje).
8. Svake godine organizovati Dan otvorenih vrata fakulteta kako bi se aktivnosti i laboratorije približile zainteresovanoj javnosti. Bilo bi dobro osnovati i Alumni klub diplomiranih studenata Mašinskog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu.
9. Brendirati fakultet na način da se u hodnike ustanove postave moderni LCD paneli s važećim obavijestima, eksponati koji su iz područja mašinstva i sl.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTJEVA:		I	II	III	IV
Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:			
Hemijsko inženjerstvo i tehnologija	Akademski – 1. ciklus	<ul style="list-style-type: none"> • Diplomirani inženjer tehnologije – 240 ECTS – Hemijsko procesno inženjerstvo i tehnologija, • Bachelor of Science in Technology – 240 ECTS – Chemical Process Engineering and Technology, • Diplomirani inženjer tehnologije – 240 ECTS – Inženjerstvo zaštite životne sredine, • Bachelor of Science in Technology – 240 ECTS – Environmental Engineering, • Diplomirani inženjer tehnologije – 240 ECTS – Prehrambena tehnologija, • Bachelor of Science in Technology – 240 ECTS – Food Technology, • Diplomirani inženjer tehnologije – 240 ECTS – Zaštita na radu i zaštita od požara, • Bachelor of Science in Technology – 240 ECTS – Safety at work and protection from fire. 			
DOBRE STRANE:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnološki fakultet u Zvorniku ustanova je s dugogodišnjim iskustvom i tradicijom u obrazovanju diplomiranih inženjera tehnologije, pri čemu se kvalitet studijskog programa zasniva na anketiranju studenata, kao i dobivanju povratnih informacija od strane poslodavaca o kompetencijama završenih studenata. Fakultet ima razvijenu vezu sa industrijom i drugim relevantnim ustanovama što dokazuje spisak projekata koje je fakultet ugovorio sa privredom. 2. Način usvajanja studijskog programa je u skladu sa Univerzitetskim aktom „Postupak predlaganja i usvajanja studijskih programa“. Koncept redizajniranog studijskog programa Hemijsko inženjerstvo i tehnologija (HIT) u skladu s propisanom procedurom je 2017. godine prihvatilo Nastavno-naučno vijeće, u radu kojeg učestvuju i studenti. Poštovani su strukovni standardi za studijske programe koji uključuju ostvarivanje četiri preporuke Savjeta Evrope u vezi sa svrhom visokog obrazovanja. 					

- Primijenjene su i preporuke Evropske Federacije za Hemijsko inženjerstvo (EFCE) pa tako studije prvog stepena sadrže 20-30% predmeta prirodnih nauka, 40-50% predmeta inženjerskih disciplina i 10% netehničkih tema. Isto tako se navodi podudarnost studijskog programa sa dvanaest akreditovanih studijskih programa koji se izvode na visokoškolskim ustanovama u zemljama potpisnicima Bolonjske deklaracije. Studije po inoviranom nastavnom planu omogućavaju studentima da steknu sveobuhvatnija teorijska i praktična znanja iz oblasti hemijskog inženjerstva i tehnologije u skladu sa najnovijim dostignućima u okviru ovog naučnog polja. Kreirani nastavni programi odnosno silabusi pojedinačnih predmeta sadrže jasno definisane kompetencije / ishode učenja. Struktura studijskog programa je modularna (studenti treće godine se opredjeljuju za odgovarajući izborni modul, a samim tim i izlazni profil). U sklopu studijskog programa HIT Fakultet ostvaruje saradnju sa srodnim institucijama iz okruženja, pretežno kroz naučno istraživačke projekte i izrade doktorskih disertacija.
3. Prosječna ocjena studenta koji upisuje ove studije je između 4 i 4,2 i imaju jedan broj studenata iz inostranstva (najviše iz Srbije i Crne Gore). Ustanova ima 62 studenta na prvoj godini, i 35 na drugoj godini, a kvota za master je 10 studenata. Treba uložiti dodatne napore kako bi se povećala prohodnost s prve na drugu godinu studija i time više studenata dobilo na master studije. Univerzitet posjeduje softversku aplikaciju koju koriste organizacione jedinice s ciljem provjere originalnosti svih radova koji se publikuju i rade na fakultetu pa tako i završnih i diplomskih radova.
 4. Nastavnici Tehnološkog fakulteta u Zvorniku Univerziteta u Istočnom Sarajevu učestvuju u kreiranju politike unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta studijskih programa kao dijela strateškog upravljanja VŠU. Redovno se vrednuje zadovoljstvo studenata, pri čemu su rezultati zadovoljavajući.
 5. Istraživači su odgovorni za unos svojih radova u elektronsku evidenciju naučno istraživačkog rada (eNIR) po radniku. Tehnološki fakultet ima moderno opremljene laboratorije, nedavno je uloženo 2 miliona euro u njihovo opremanje. Istraživačke grupe su formirane uglavnom po katedrama, ali su aktivne u saradnji s privredom pa se tako npr. oprema za zaštitu životne sredine koristi i u komercijalne svrhe. Tehnološki fakultet rangiran je na trećem mjestu prema ostvarenim vlastitim prihodima na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu. Godine 2013. su proglašeni za najbolju naučno istraživačku instituciju u Republici Srpskoj, a 2012. za instituciju koja najbolje saraduje s privredom.
 6. Fakultet izdaje časopis *Journal of Engineering & Processing Management* od 2009. godine koji je ušao u neke baze poput CAB Abstracts, CAS, EBSCO host, DOAJ itd. Svake dvije godine fakultet organizuje međunarodni naučni kongres *Engineering, Environment Materials in Processing Industry*, koji se ove godine održava po 6. put. Istraživači Tehnološkog fakulteta su u 2017. godini imali 11 publikacija u WoS. Svi nastavnici imaju oko 200 citata u bazi Scopus u periodu od 2006. do 2018. godine.
 7. Nastavnici Tehnološkog fakulteta su 2012. osvojili nagradu za najbolju tehnološku inovaciju. U toku su pregovori o pokretanju Start up centra pri Tehnološkom fakultetu za informacione tehnologije. Ove akademske godine imaju studenta odlikovanog od strane predsjednika RS za prosjek ocjena postignut u 2018. Studenti Fakulteta učestvuju na studentskim konferencijama i oni s najboljim rezultatima dobivaju stipendije od Fondacije dr Milan Jelić.
 8. Dva studenta su prethodne akademske godine boravili po 5 mjeseci na KU Leuven i tamo izradili svoje master radove. Ustanova je aktivna u prijavi međunarodnih projekata pa su tako sad aplicirali na dva Erasmus+ i jedan Melvana project s Turskom.

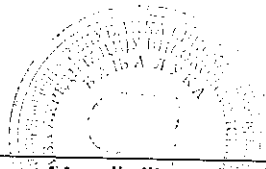
9. Fakultet izrađuje vodič za studente, flajere, postere, ima kratki film o fakultetu, radi se promocija kroz posjete srednjim školama. Dan otvorenih vrata se organizuje povremeno. Nastavnici i studenti Fakulteta redovno učestvuju na Festivalu nauke i Noći istraživača.

SLABE STRANE:

1. Pravilnik za reviziju studijskih programa je izrađen, ali još nije izvršeno njegovo odobravanje i primjena.
2. Na određenim predmetima studijskog programa ishodi učenja nisu mjerljivi.
3. Slabi rezultati po pitanju mobilnosti nastavnika i saradnika u prethodnom periodu.
4. Na Univerzitetu se ne primjenjuje neka od platformi za e-komunikaciju nastavnika sa studentima.
5. Osnovne informacije o Fakultetu i njegovim studijskim programima na sajtu Fakulteta date su samo na srpskom jeziku.
6. Kratko vrijeme trajanja praktične nastave
7. Nisu iskorištene u potpunosti mogućnosti saradnje sa privredom (posebno u oblasti obuke zavarivača),
8. Trenutno nije moguće izvršiti provjeru na plagijat svih završnih radova II ciklusa zbog ograničenja u broju korištenja antiplagijatorskog softvera koji posjeduje Univerzitet.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

1. Bilo bi poželjno donijeti procedure kojima bi se jasno propisali postupci kreiranja, vrednovanja, odobravanja i revizije studijskih programa. Prilikom kreiranja i revizije studijskih programa preporučuje se u većoj mjeri učestvovanje studenata.
2. Nastavnici Fakulteta bi trebali objavljivati naučne radove u međunarodnim časopisima indeksiranim u bazama poput Scopus i/ili Web of Science. Na taj način bi se obezbijedila veća vidljivost njihovih istraživanja, i povećao h-indeks autora i broj citata. Bilo bi dobro da se studenti završnih godina više uključuju u naučno istraživački rad i projekte s privrednim subjektima. Preporučuje se što više timski rad studenata viših godina u grupama na konkretnim problemima iz prakse (*project based learning*). Iako Univerzitet u Istočnom Sarajevu posjeduje softversku aplikaciju koju koriste organizacione jedinice s ciljem provjere originalnosti svih radova, ograničen je broj ulaza pa bi trebalo omogućiti provjeru većem broju korisnika.
3. Pored toga što su nastavnici prisutni u svojim kabinetima i dostupni za konsultacije studentima, bilo bi dobro što prije početi s korištenjem postojećih online platformi za nastavne materijale i

komunikaciju sa studentima, kao npr. *Moodle* ili *Merlin*. Na taj način bi se studentima osigurao pristup nastavnim materijalima u bilo koje vrijeme i s bilo kojeg mjesta, ali i mogućnost uvida u rezultate seminarskih radova, kolokvija, ispita i sl. Time bi se moglo izbjeći javno objavljivanje rezultata ispita s istaknutim imenima studenata što nije u skladu s GDPR regulativom.

4. Uspješnost stjecanja skupova ishoda učenja studijskih programa kao temelja za ocjenu izlaznih kompetencija svršenih studenata trebalo bi kontinualno provjeravati putem anketiranja poslodavaca.
5. Nije utvrđeno da postoji Pravilnik o računanju i dodjeli ECTS bodova pa se čini da nije uzeto u obzir specifična težina pojedinih predmeta. Potrebno je provjeriti i da li su ECTS bodovi korektno dodijeljeni putem anketiranja studenata.
6. Potrebno je kontinualno raditi i uložiti dodatne napore na poboljšanju razmjene nastavnog osoblja i studenata sa Univerzitetima iz Evrope. Međunarodna razmjena je zasnovana pretežno na prilikama koje se ukažu putem ličnih poznanstava i kontakta nastavnog osoblja. Posebno bi trebalo povećati odlaznu mobilnost studenata i nastavnika. U tom smislu treba imenovati kontakt osobe za Erasmus+ program i prevesti većim dijelom Internet stranicu fakulteta na engleski jezik. Koncept studija 4+1+3 primijenjen na Tehnološkom fakultetu vjerojatno otežava proces mobilnosti i nastavka studija. Iako su dva studenta boravili po 5 mjeseci na KU Leuven i tamo izradili svoje master radove, to su više pojedinačni slučajevi nego odlazne mobilnosti koje se kontinualno realizuju. Za bolju realizaciju dolazne mobilnosti nužno je imati više informacija o studiju na engleskom jeziku.
7. Bilo bi dobro promovisati objavljivanje radova u prestižnim međunarodnim časopisima, nagrade za inovativna tehnička rješenja i patente putem određenih poticajnih mjera.
8. Dan otvorenih vrata se organizuje povremeno, što bi trebalo biti redovno. Svake godine organizovati Dan otvorenih vrata fakulteta kako bi se aktivnosti i laboratorije približile zainteresovanoj javnosti. Bilo bi dobro osnovati i Alumni klub diplomiranih studenata Tehnološkog fakulteta u Zvorniku.
9. Preporučuje se brendirati fakultet i studije koje se izvodi na način da se u hodnike ustanove postave moderni LCD paneli s važećim obavijestima, eksponati koji su iz područja hemijskog inženjerstva i tehnologije i sl.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTJEVA:

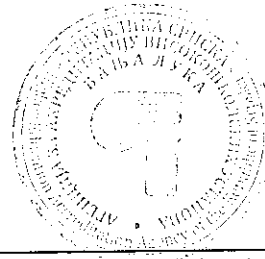
I

II

III

IV

Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
Kineski i engleski jezik i književnosti	I ciklus	Diplomirani profesor kineskog i engleskog jezika i književnosti
DOBRE STRANE:		

1. Studijski program za kineski i engleski jezik i književnosti je jedan od najboljih primjera na Univerzitetu vezano za dobro razvijenu međunarodnu saradnju kroz razmjenu studenata. Svaki student sa studijskog programa najmanje jednom u toku školovanja ima priliku da ode ne stipendijski boravak u Kinu što jako pozitivno utiče na motivaciju studenata u procesu učenja i daljem radu.
2. Zaposleni na studijskom programu za kineski i engleski jezik i književnosti zajedno sa studentima učestvuju na mnogim manifestacijama u cilju promocije fakulteta tokom cijele godine što je se pokazalo kao jako pozitivno, jer i pored povećanja kvota za upis studenata nije dovoljan broj mjesta u odnosu na prijavljene.
3. Studijski program zahvaljujući prvenstveno Ambasadi NR Kine u BiH nema problema sa ljudskim resursima, jer pored jednog domaćeg lektora za kineski jezik i dva asistenta ima i dva profesora iz Kine.
4. Fizički resursi samog fakulteta na kome se i nalazi studijski program su izuzetno dobri i u velikoj mjeri iskorišteni. Pored fakulteta na udaljenosti od 100m nalaze se dva studentska doma sa smještajnim kapacitetima do 500 mjesta koja su izgrađena prije par godina.
5. Studenti su pokazali dosta primjera dobre saradnje sa profesorima što im omogućava da kvalitetnije savladaju gradivo i lakše se ukope u rad nakon diplomiranja.

SLABE STRANE:

Studenti učestvuju u anketiranju-ocjenjivanju kvaliteta studija i nastavnog osoblja sa prosjekom od 30%.

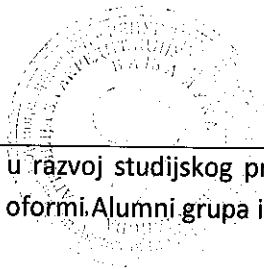
Mobilnost nastavnog osoblja je jako skromna.

Alumni klub na studijskom programu uopšte ne postoji.

Diplomci sa studijskog programa kineski i engleski jezik mogu samo da predaju engleski jezik u osnovnim-devetogodišnjim školama.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

Motivisati studente da u većem broju učestvuju u anketiranju o kvalitetu studijskog programa i ocjenjivanju posvećenosti profesora nastavi i predavanjima.

Veliki broj svršenih studenata je uključen u razvoj studijskog program, aktivno pomažu kolegama tokom studiranja i shodno tome potrebno je da se oformi Alumni grupa ili klub svršenih studenata kako bi razmjena iskustava funkcionisala na pravi način.

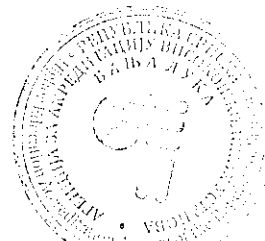
Izmjeniti nastavni plan i program u toj mjeri da diplomci mogu da rade i u srednjim školama, a po mogućnosti i da predaju kineski jezik u osnovnim-devetogodišnjim školama.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTEVA:	I	II	III	IV
----------------------------	---	----	-----	----

Naziv studijskog programa:	Nivostudija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
Poljoprivreda	I ciklus	Diplomirani inženjer poljoprivrede

DOBRE STRANE:

VŠU ima usvojenu politiku kvaliteta na nivou Univerziteta, obuhvatajući dokumentaciju Univerziteta vezanu za unapređenje kvaliteta rada svih specifičnih segmenata nastavnog procesa i istraživanja i drugih procesa ustanove. Politika obezbjeđenja kvalitete usmjerena je svojim sadržajem na promociju istraživačkog rada, mobilnosti, internacionalizacije, a putem dostupnih dokumenata kojima se može pristupiti putem link-ova: Strategija razvoja 2015-2020, Pravilnik o radu NIR centara, Strategija ljudskih resursa za istraživače, Strategija internacionalizacije, Pravilnik o međunarodnoj razmjeni studenata i osoblja UIS-a, Pravilnik o stručnoj praksi studenata, Pravilnik o doktorskim studijama i drugi. Fakultet koristi univerzitetski softver za provjeru plagijata. Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutrašnji učesnici doprinose kvalitetu studijskih programa. Uključivanje vanjskih učesnika je prisutno i u praksi se provodi, ali nije definisano aktima. U kurikulum su uključeni elementi interdisciplinarnosti, Studijski program definisan je u skladu sa specifičnim ciljevima poljoprivredne proizvodnje u zemlji i inostranstvu. Pri kreiranju su korišteni su referentni studijski programi u BiH i inostranstvu. Nastavni plan i program sadrži listu obaveznih i izbornih predmeta, ECTS bodovnu vrijednost svakog predmeta, oznaku semestra, sedmični fond časova, dok syllabusu sadrže cilj predmeta, ishod predmeta, sadržaj predmeta po sedmicama, opterećenje studenta po predmetu, listu literature (nije posebno naznačena obavezna i dopunska literatura) za svaki predmet, način provjere i vrednovanje znanja. Praksa je predviđena, ali se ne vrednuje. Realizacija praktične nastave je kontinuirana, obavlja se na poljoprivrednim gazdinstima, dobrima, apotekama. Fakultet ima i laboratorije za praksu, postoji niz sporazuma o saradnji iz oblasti poljoprivrede, a za potrebe prakse studenata, kasnije i prilika za zapošljavanje. Akademsko osoblje je motivisano za rad i potiče aktivnosti studenata, ne samo u nastavnom

procesu, nego i pisanju stručnih radova na konferencijama, koji su dati na uvid. Nastavno osoblje takođe je aktivno u svim segmentima svoga rada, evidencija njihovog produktivnog rada u domeni naučno-istraživačkog rada dostupna je u NIR-u. Sistem provjere znanja regulisan je Pravilima studiranja, transparentan, sadrži i žalbenu proceduru. Upis, napredovanje studenata, priznavanje kvalifikacija, regulisano internim aktima i zakonima. Učešće studenata u svim segmentima rada fakulteta je evidentno. Mobilnost studenata i nastavnika postoji, ali nije značajno prisutna, ustanova se prijavljuje na projekte.

SLABESTRANE:

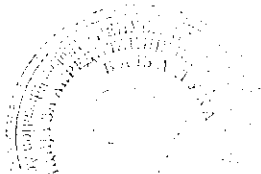
Pravilnik o osiguranju kvaliteta predviđa unutrašnje i spoljne učesnike koji prate procese kvalitete u definisanim oblastima, među kojima i kvalitet studijskih programa. U članu 6. (3) navodi se da unutrašnji i spoljni korisnici sistema kvalitete ocjenjuju kvalitet na način i u postupku utvrđenom posebnim aktima. Isti nisu doneseni. Syllabus predmeta nisu objavljeni na web stranici. Pitanje prakse i njenog vrednovanja nije još uvijek regulisano, iako se smatra da je obavezna, međutim nije dio NPP, tako da se ta uslovljenost ne može utvrditi. Nije evidentna značajnija aktivnost odlazne i dolazne mobilnosti nastavnika i studenata.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

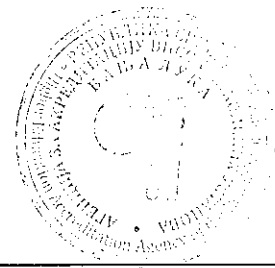
Učešće eksternih zainteresovanih strana u kvaliteti bi trebalo biti regulisano aktom koji pobliže pojašnjava način i postupak njihovog učešća, što bi olakšalo i rad na konkretnim aktivnostima. Neformalne kontakte i informacije o stepenu zapošljavanja, zadovoljstvu poslodavaca, potrebama tržišta rada za diplomiranim inženjerima poljoprivrede formalizirati kroz razmatranja na NNV sjednicama, donositi zaključke i mjere unapređenja, tako da ostane zabilježeno u sistemu kvalitete. Zbirni samoevalacioni izvještaj na godišnjem nivou nije dovoljan za detaljan uvid u kvalitet rada po pojedinim segmentima. Objaviti syllabuse na web stranici, kao bi studenti imali pristup potrebnim informacijama. Regulisati pitanje obveznosti i vrednovanja prakse, preporuka je uključiti Ferijalnu praksu u NPP i vrednovati ECTS bodovima, napraviti syllabus. Postoje mehanizmi podrške razvoju karijere studenata koji proizlaze iz aktivnosti fakulteta, ali nisu proceduralno obuhvaćeni prema zahtjevu kriterija, pa je preporuka da se praksa podrške pretoči i u formalni oblik. Jačati mobilnost nastavnog osoblja i studenata.

NIVOISPUNJENOSTIZAHTEVA:	I	II	III	IV
--------------------------	---	----	-----	----

Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
----------------------------	---------------	----------------------------------

Vokalno-instrumentalni program	studijski I ciklus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diplomirani muzički umjetnik solo pjevač - 240 ECTS 2. Diplomirani muzički umjetnik pijanista - 240 ECTS 3. Diplomirani muzički umjetnik akordeonista - 240 ECTS 4. Diplomirani muzički umjetnik violinista - 240 ECTS 5. Diplomirani muzički umjetnik violista - 240 ECTS 6. Diplomirani muzički umjetnik flautista - 240 ECTS 7. Diplomirani muzički umjetnik gitarista - 240 ECTS
DOBRE STRANE:		
<p>VŠU ima usvojenu politiku kvaliteta na nivou Univerziteta, obuhvatajući dokumentaciju Univerziteta vezanu za unapređenje kvaliteta rada svih specifičnih segmenata nastavnog procesa i istraživanja, i drugih procesa ustanove. Navedeni su link-ovi u aplikaciji, a na fakultetskoj stranici se nalazi dio dokumentacije, postoji poveznica na UIS, putem kojeg se može pristupiti svim navedenim dokumentima. Politika obezbjeđenja kvalitete usmjerena je svojim sadržajem na promociju umjetničkog rada, učenja i podučavanja, putem dostupnih dokumenata kojima se može pristupiti putem link-ova: Strategija razvoja 2015-2020, Pravilnik o radu NIR centara, Strategija ljudskih resursa za istraživače, Strategija internacionalizacije, Pravilnik o međunarodnoj razmjeni studenata i osoblja UIS-a, Pravilnik o stručnoj praksi studenata. Definisana je na način odbrane završnog rada, koji predviđa održavanje koncerata. Nastavni planovi i programi se usvajaju po predviđenim procedurama i osavremenjavaju, koriste se referentni programi Akademija u BiH, Srbiji, Sloveniji, a u velikoj mjeri zasnovani su na preporukama najvećeg udruženja evropskih muzičkih institucija Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen. Ishodi učenja navedeni su na nivou studijskog programa i nastavnih predmeta. Akademija posjeduje adekvatnu opremu, instrumente za odvijanje nastave i fond literature koja se koristi za nastavne predmete. Na uvid su dostavljeni brojni bilateralni i multilateralni sporazumi iz kojih proizlaze aktivnosti u koje se zajednički uključuju nastavnici i studenti, postoje zapisi o istim. Na osnovu tih sporazuma nastavnici imaju mogućnost odlaznih i dolaznih mobilnosti i međusobnog gostovanja. Studenti aktivno učestvuju na domaćim, regionalnim, međunarodnim i svjetskim takmičenjima uz zapažene rezultate. Postoji veliki broj ugovora i studenata ruskog govornog područja, pa se planira uvođenje studijskog programa na ruskom jeziku. Svi festivali uključuju Alumni studente, kao aktivne sudionike. Studenti su uključeni u sve procese kvalitete, od predlaganja do odlučivanja na tijelima Akademije i Univerziteta. Akademija ima dovoljan broj nastavnog osoblja, procedura izbora i napredovanja se primjenjuju, rade se adekvatni planovi zaduženja, opterećanja i razmatraju na tijelima ustanove. Mobilnost je evidentna, ne uvijek u okviru projekata, ali u okviru sporazuma, prezentovani brojni primjeri tih mobilnosti.</p>		

SLABE STRANE:

Nije definisan način revizije studijskih programa, sa vremenskom dinamikom, kriterijumima i načinom učešća vanjskih učesnika. Studentske ankete se formalno provode, ali nemaju svrhu zbog specifičnosti studija i veličine grupe. NIR evidencija nije prilagođena potrebama rada nastavnika ovoga fakulteta, u razgovoru sa nastavnicima utvrđeno je da je upućena inicijativa za nadogradnju istih. Web stranica nema sadržaje na engleskom jeziku. Syllabusi predmeta ne navode obaveznu i specifičnu opremu za realizaciju predmeta.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

Formalizirati proceduru i postupak revizije studijskih programa. Omogućiti fakultetu primjenu adekvatnih studentskih anketa zbog specifičnosti veličina grupa, omogućiti polja u NIR evidenciji rada nastavnika koja će obuhvatiti i karakterističan rad Akademije i nastavnika u procesima napredovanja i produktivnosti rada. Unaprijediti sadržaje njeb stranice na engleskom jeziku. U syllabuse predmeta uključiti rubriku „ Obavezna i specifična oprema za izvođenje predmeta,, zbog specifičnosti studija. Procedura podrške studentima razvoju karijere nije uspostavljena, ali se koriste razni oblici podrške: pružanje informacija studentima o mogućnostima dodatnog obrazovanja, stipendijama u zemlji i inostranstvu na Muzičkoj akademiji se ostvaruje preko prodekana za naučno-istraživaki i umjetnički rad i Saveza studenata Akademije. Preporuka je da se formalizira podrška razvoju karijere studenata, ako je moguće ili potrebno na nivou Akademije, ili na nivou Univeziteta kroz Karijer centar. Ojačati mobilnost i putem projekata.

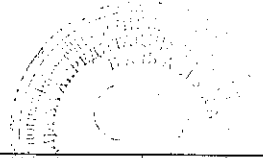
NIVOISPUNJENOSTI ZAHTJEVA:

I

II

III

IV

Naziv studijskog programa:	Nivo studija:	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija:
Diplomirani pravnik	I ciklus	Diplomirani pravnik 240 ECTS
DOBRE STRANE:		
<p>VŠU ima usvojenu politiku kvaliteta na nivou Univerziteta, javno dostupnu putem univerzitetske web stranice, kojoj se može pristupiti sa web stranice fakulteta. Dokumenti se nalaze na link-u https://www.ues.rs.ba/osiguranje-kvaliteta/propisi-i-dokumenti/ obuhvatajući dokumentaciju Univerziteta vezanu za unapređenje kvaliteta rada svih specifičnih segmenata nastavnog procesa i istraživanja, i drugih procesa ustanove. Politika obezbjeđenja kvalitete usmjerena je svojim sadržajem na promociju istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti, putem dostupnih dokumenata kojima se može pristupiti putem link-ova: Strategija razvoja 2015-2020, Pravilnik o radu NIR centara, Strategija ljudskih resursa za istraživače, Strategija internacionalizacije, Pravilnik o međunarodnoj razmjeni studenata i osoblja UIS-a, Pravilnik o stručnoj praksi studenata. Praksa studenata je razvijena, održavaju se I Pravne klinike, za šta je obezbijeđen I proctor, zatim Pravna klinika izbjegličkog prava, škole rodne ravnopravnosti sa Gender centrom RS i nevladine organizacije UN WOMEN i USAID, Pravna klinika pravo djeteta (sa UNICEF i Centrom za ljudska prava Mostar) . Na uvid su dostavljeni brojni sporazumi koji uključuju praksu, razmjenu informacija putem predavanja, iskustva I ekspertize iz oblasti pravne teorije I prakse, zajedničko učešće u organizaciji naučnih I stručnih skupova, organizaciju posjeta studenata, npr. : Osnovni sud I Okružni privredni sud u Bijeljini, Okružni sud u Istočnom Sarajevu, Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, ZEDP Elektro Bijeljina I dr. Nastavni planovi se osavremenjavaju, koriste se referentni program u zemlji I okruženju, na uvid dostavljen zapisnik zadnje izmjene 2014/2015 NPP. Fakultet zapošljava dovoljan broj stalno zaposlenih I upravlja ljudskim resursima, ne samo proceduralno, nego I planira popunjenost vlastitim kadrom. Prema dostavljenim informacijama veći dio zaposlenih asistenata će u narednom period doktorirati, što će smanjiti potrebu za angažmanom vanjskog nastavnog kadra. Nastavni planovi, sylabusu su dostupni, ishodi učenja su definisani na nivou studijskog programa I predmeta. Procedure upisa, ocjenjivanje studenata, žalbene procedure su regulisane, redovno se analiziraju prolaznost studenata, naučno-istraživački rad nastavnika I svi elementi samoevaluacionog izvještaja. U Godišnjaku pravnog fakulteta koji je dostavljen na uvid u pritnanoj formi, objavljuju se informacije o aktivnostima fakulteta, npr 2017: studentska praksa, naučno I stručno usavršavanje nastavnika I saradnika, učešća na konferencijama, održavanje ljetnje škole, posjete stranih studenata fakultetu, predavanja stranih predavača (ambassador).</p>		
SLABE STRANE:		

Nije razvijena procedura revizije studijskih programa i način i postupak uključivanja vanjskih učesnika. Web stranica zbog promjene domene nije u cjelosti u funkciji. ECTS Pravilnik nedostaje. Nedovoljna mobilnost, iako su predočeni podaci i primjeri prijave na projekte mobilnosti na koje se trenutno aplicira, slaba prethodna realizacija i zastupljenost mobilnosti.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE:

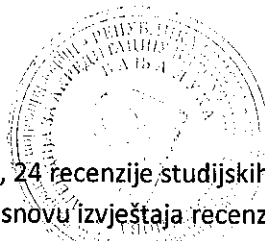
Formalizirati procedure revizije studijskih programa i učešće vanjskih aktera, kao i drugih sudionika u postupku, kako bi se aktivnosti koje se u praksi provode mogle pratiti putem procedura i zapisnika. Dovršiti proces migracije dokumenata na web stranicu, kako bi svi dokumenti bili i online dostupni. Uraditi analizu mobilnosti i dati mjere poboljšanja.

NIVO ISPUNJENOSTI ZAHTJEVA:	I	II	III	IV
-----------------------------	---	----	-----	----

3.3 Preporuka za akreditaciju

Nakon uvida u kompletnu dostavljenu dokumentaciju, posjete visokoškolskoj ustanovi i analiziranja svih dokumenata, procedura i načina funkcionisanja visokoškolske ustanove, te sprovođenja postupka ocjenjivanja, utvrđen je sljedeći nivo ispunjenosti zahtjeva standarda i kriterijuma:

KRITERIJUMI	NIVO ISPUNJENOSTI
A.1 Politika osiguranja kvaliteta	IV
A.2 Izrada i odobravanje programa	III
A.3 Učenje, podučavanje i provjera znanja usmjereni na studenta	III
A.4 Upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikacija	IV
A.5 Ljudski resursi	III
A.6 Resursi za učenje i podrška studentima	III
A.7 Upravljanje informacijama	III
A.8 Informisanje javnosti	III
A.9 Stalno praćenje i periodična revizija programa	III
A.10 Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta	IV

Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju, 24 recenzije studijskih programa, 12 planova za unapređenje koje su studijskih programi pripremili na osnovu izvještaja recenzenata, posjete visokoškolskoj ustanovi i uvida u realno stanje obavljeno od strane komisije stručnjaka:

STUDIJSKI PROGRAM	NIVO ISPUNJENOSTI
Poljoprivreda	III
Razredna nastava	III
Vokalno instrumentalni	III
Hemijsko inženjerstvo i tehnologija	III
Mašinstvo (1. ciklus)	III
Mašinstvo (2. ciklus)	III
Stomatologija (integrirani)	III
Pravo	III
Medicina (integrirani)	III
Pravoslavna teologija	III
Kineski i engleski jezik i književnost	III
Saobraćaj	III

Na osnovu ukupne ocjene kvaliteta Komisija daje preporuku Agenciji za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske da, u skladu sa Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa, visokoškolskoj ustanovi Univerzitetu u Istočnom Sarajevu izda rješenje o akreditaciji na 5 godina za visokoškolsku ustanovu i preporučene studijske programe. Komisija na osnovu uvida u nezavisne recenzije studijskih programa i obavljene eksterne evaluacije studijskih programa prijavljenih za akreditaciju **preporučuje** za akreditaciju studijske programe navedne u prethodnoj tabeli.

Članovi komisije:

Prof. dr Goran Janjić, predsjednik

Prof. dr Jamila Jaganjac, član

Prof. dr Dražan Kozak, član

Dr Biljana Đukić, član i

Bojan Tešić, član.

[Handwritten signatures and names of the commission members]

11